

Kristiansand Kirkelige Fellesråd **Økonomi- og handlingsprogram 2020-2023**

Forslag september 2019

U.off. jfr Offentlighetsloven § 14

Innholdsfortegnelse

1.	Sammenslåing av Søgne, Songdalen og Kristiansand	s 3
1.1	Organisasjonskart	s 4
1.2	Informasjon om virksomheten	s 5
2.	Tjenesteområder og mål	s 7
2.1	Gudstjenester og kirkelige handlinger	s 7
2.2	Diakoni	s 7
2.3	Trosopplæring	s 7
2.4	Kirkemusikk og kultur	s 8
2.5	Gravferd	s 8
2.6	Bygg	s 9
3.	Økonomi	s 10
3.1	Utfordringer og tilpasning til rammen	s 10
3.2	Hovedoversikt drift	s 13
3.2.1	Driftsinntekter	s 14
3.2.2	Driftsutgifter	s 21
3.2.3	Engangskostnader	s 26
3.2.4	Finans	s 26
3.2.5	Fond	s 26
3.3	Hovedoversikt investering	s 28
3.3.1	Større investeringer 2020 – 2023	s 28
3.3.2	Investeringstilskudd fra kommunen 2020 - 2023	s 29
4.	Betalingssatser	s 30
4.1	Betalingssatser utleie av kirker til kirkelige handlinger	s 30
4.2	Betalingssatser utleie av kirker til konserter/ andre arrangementer	s 30
4.3	Betalingssatser utleie av kapeller til spesielle formål	s 30
4.4	Betalingssatser kirkegårdsdrift	s 31
5.	Tiltak utenfor rammen	s 32
5.1	Forslag til driftstiltak utenfor rammen	s 32
5.2	Forslag til investeringstiltak utenfor rammen	s 33
5.3	Utfordringer knyttet til sammenslåing av fellesrådene	s 34
6.	Menighetens behov som ikke er innarbeidet	s 35
6.1	Drifts- og investeringsbehov som ikke er innarbeidet	s 35
6.2	Høringsuttalelser	s 40
6.3	Kirkevergens kommentar	s 40
	Vedlegg	s 41

Kirkevergens kontor
Gyldenløvesgate 9
Postboks 417, Lund
4611 Kristiansand
Telefon: 39 19 68 00

Post.kirkelig.fellesraad@kristiansand.kommune.no
www.kristiansand.kirken.no

1. Sammenslåing av Søgne, Songdalen og Kristiansand

Kristiansand-, Søgne- og Songdalen kommuner slås sammen fra 01.01.2020. Fellesrådene i de respektive kommunene følger kommunegrensene. Det innebærer at fellesrådene i Songdalen, Søgne og Kristiansand også slås sammen fra samme dato. 2020 er derved det første året for nytt sammenslått fellesråd; Kristiansand kirkelige fellesråd.

Kirkelig fellesnemd ble etablert i et felles møte for de tre fellesrådene den 19. september 2018 med følgende sammensetning:

- Fem representanter fra Kristiansand
- Tre representanter fra Søgne
- To representanter fra Songdalen
- En prest oppnevnt av biskopen
- En kommunal representant oppnevnt av den kommunale fellesnemda

I mandat for den kirkelige fellesnemda er det lagt til grunn at arbeidet med sammenslåingen skal gjøres med fokus på:

- Ivaretagelse av rammevilkår og administrative støttefunksjoner for virksomheten i det enkelte sokn på best mulig måte
- Ivaretagelse av de ansatte i overgangsprosessen
- Åpenhet og gjennomsiktighet i beslutningsprosessene
- En effektiv og rasjonelt drevet organisasjon etter sammenslåingen
- Gode relasjoner til menighetsrådene, kommunen(e), prestedtjenesten og de tilsatte/tillitsvalgte

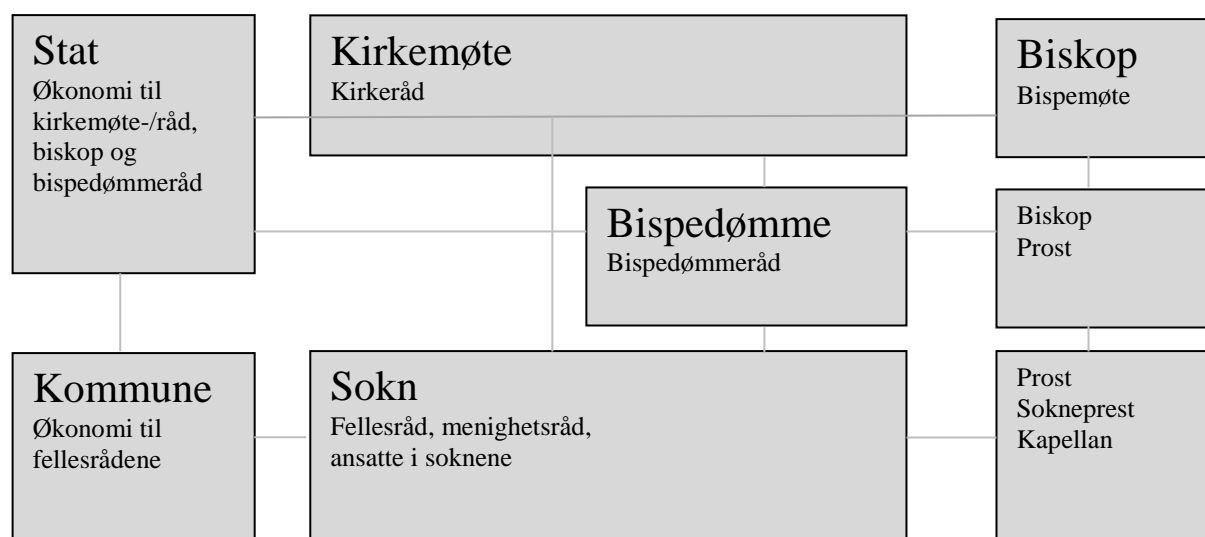
Representanter til det nye fellesrådet velges fra 01.12.2019. Det nye fellesrådet trer i funksjon fom 01.12.2019.

I løpet av 2019 har det vært arbeidet mye for å legge til rette for en god sammenslåing både organisatorisk, personalmessig og økonomisk. Ved utarbeidelse av økonomiplan for 2020-2023 er en del forhold avklarte samtidig som mange prosesser fortsatt pågår. Arbeidet med sammenslåingen vil fortsette ut 2019 og en må påregne at det fortsatt vil pågå i 2020. Fordi mange forhold fortsatt er uavklarte, er økonomiplanen utarbeidet med høyere usikkerhet enn ved et ordinært driftsår. 2020 må derfor anses som et konsolideringsår inntil en har mer erfaring med ny organisasjon.

1.1 Organisasjonskart

Den norske kirke har to organisatoriske hovedlinjer; en rådslinje og en prestelinje (råd og embete). Rådene har hovedansvar for forvaltning, planer, strategier og mål. Biskopene har gjennom prestedtjenesten, hovedansvar for kirkens lære og forvaltningen av ord og sakrament.

Kirken understøttes økonomisk av stat og kommune. Staten dekker kostnader til biskop/prestedtjeneste, trosopplæring, samt bispedømmerådene-, kirkemøtets- og kirkerådets virksomhet.

Kommunen dekker kostnader til den lokale kirkes virksomhet gjennom årlige overføringer til fellesrådet. I lov om den Norske kirke er prinsippene for økonomisk fordeling fra stat og kommune fastsatt.

Kirkemøtet er kirkens øverste organ og fastsetter sentrale mål, strategier og planer for kirken. Kirkerådet er forberedende og utøvende organ for kirkemøtet. På linje med Kirkerådet er også Samisk råd.

Biskopen har tilsynsmyndighet for hele den kirkelige virksomhet i bispedømmet og skal ta vare på kirkens lære og kirkens enhet. Biskopen ordinerer og vigsler til kirkelig tjeneste. Bispedømmerådets oppgaver er særlig knyttet til arbeidsgiveransvar for prestene, tiltaks- og samarbeidsorgan innen bispedømmet og forvaltningsoppgaver.

Fellesrådet sørger for rammebetingelser for menighetene. Det styrer planprosesser og ivaretar arbeidsgiveransvaret for ansatte i menighetene, med unntak av prester som er tilsatt av bispedømmerådet. Fellesrådet har ansvar for forvaltning av kirker og kirkegårder.

Menighetsrådet utarbeider strategi for menigheten og organiserer menighetens aktiviteter. Rådet har et særskilt ansvar for å innarbeide reformer og planer som gjelder gudstjenester, undervisning, diakoni og kirkemusikk. Menighetsrådet forestår utleie av kirken og vedtar ofringer.

Soknepresten leder prestatjenesten i soknet, og er medlem av menighetsrådet. Presten har ansvar for gudstjenester og kirkelige handlinger og skal utøve forkynnelse og sjelesorg.

De ulike råd samarbeider langs flere linjer. Det er et utstrakt samarbeid/kontakt også mellom bispedømmeråd, fellesråd og menighetsråd. Spesielt gjelder dette innen rådgivning og godkjenningssaker. Prost og kirkeverge har et nært samarbeid innen virksomhetsområdene.

1.2 Informasjon om virksomheten

Etter sammenslåingen har Kristiansand 15 sokn. Per 01.01.2018 var 68 469 personer registrert som medlemmer.

Kristiansand kirkelige fellesråd har ansvar for 18 kirker, 2 kapeller og 11 gravplasser. En oversikt over disse følger nedenfor:

Kirker

- Kristiansand Domkirke
- Søm kirke
- Vågsbygd kirke
- Grim kirke
- Oddernes kirke
- Lund kirke
- Flekkerøy kirke
- Voie kirke
- Torridal kirke
- Randesund kirke
- Hånes kirke
- Tveit kirke
- Justvik kirke
- Hellemyr kirke
- Søgne gamle kirke
- Søgne hovedkirke
- Greipstad kirke
- Finsland kirke

Kapeller

- Kristiansand kapell
- Oddernes kapell

Gravplasser

- Kristiansand kirkegård
- Oddernes kirkegård
- Flekkerøy kirkegård
- Torridal kirkegård
- Tveit kirkegård
- Voie kirkegård
- Frikstad (Randesund) kirkegård
- Søgne hovedkirkegård
- Søgne gamle kirkegård
- Greipstad kirkegård
- Finsland kirkegård

Ledige graver

Tabellen viser anslag over ledige graver per sommer 2019. Merk at tallene er usikre. Både urnegraver og kistegraver inngår i tallene. Kun graver som er helt frie er medregnet.

	Kirkegård	Antall ledige graver	Kommentar
01	Oddernes gamle	686	Flere av gravene kan ikke benyttes grunnet trær og trange forhold rundt kirken.
02	Oddernes Lund	451	Flere av gravene kan ikke benyttes grunnet trær og trange forhold rundt kirken.
03	Oddernes nye	240	Her er felt som enda ikke er regulert inn
04	Kristiansand	2 337	Veldig usikkert tall grunnet forholdene på gravplassen med trær og trange graver.
05	Randesund	140	Kirkegården har også om lag 40 graver på parsell som ikke er tatt i bruk.
06	Tveit	100	
07	Torridal	20	Utvides 2019
08	Flekkerøy	27	Inklusiv et felt som ikke er påbegynt, anslagsvis 21 graver.
10	Voie	995	Herav 500 kistegraver, 150 urnegraver, 195 urneplasser på navnet minnelund og 150 urneplasser på anonym minnelund.
11	Søgne hoved	671	Herav 75 urnegraver.
12	Søgne gamle	581	Herav 31 urnegraver og 135 på minnelund.
13	Greipstad	442	I tillegg to felter med til sammen 334 kistegraver og 47 graver på muslimsk felt samt Urnefelt på 161 graver.
14	Finsland	394	

2. Tjenesteområder og mål

Når det gjelder tjenesteområder og mål, har prosjektgruppen for sammenslåingsprosjektet besluttet at prosess for revidering av disse først vil påbegynnes etter gjennomføring av selve sammenslåingen. Tjenesteområder og mål for gamle Kristiansand er derfor foreløpig videreført.

Kirkemøtet har vedtatt følgende visjon og hovedmål:

Visjon: **Mer himmel på jorda**
Hovedmål: **Kirken skal være en bekjennende, misjonerende, tjenende og åpen folkekirke der alle kirkens organer har ansvar for at denne visjonen kan virkeliggjøres**

Kristiansand kirkelige fellesråd har innarbeidet Kirkemøtets hovedmål som hovedmål for fellesrådet. Nedenfor fremgår delmål under tverrsektorielle tjenesteområder.

2.1 Gudstjenester og kirkelige handlinger

Gudstjenester og kirkelige handlinger er kirkens sentrale tjeneste. Gjennom disse møter kirken sine medlemmer i viktige livsfaser og høytider. Biskopen forordner gudstjenesteplan for menighetene. Denne revideres med jevne mellomrom i samarbeid med menighetsråd og prest for å gi et best mulig tilbud i lokalmenighetene.

Mål: Gi god støtte og forutsigbare rammer slik at gudstjenester og kirkelige handlinger kan utføres på en god måte i soknene

2.2 Diakoni

Diakoni er en viktig del av kirkens oppgaver og kommer til uttrykk i møte med mennesker i ulike livsfaser. Diakoni er kirkens omsorgstjeneste. Den er evangeliet i handling og uttrykkes gjennom nestekjærlighet, inkluderende fellesskap, vern om skaperverket og kamp for rettferdighet. Det arbeides målrettet med diakoni i alle menighetene. Diakonene samarbeider om flere tiltak på tvers av menighetene med bl.a. sorggrupper etter død, sorggruppe ved samlivsbrudd, «En kirke for alle» og «Velkomstsenter for flyktninger og asylsøkere».

Diakoniprojektet i Kristiansand skal bidra til å utvikle diakonien i Kristiansand og stimulere til gode samhandlingsrutiner mellom kirken kommunens helse- og omsorgstjeneste på ulike arenaer. Den enkeltes rett til trosutøvelse samt kompetanseutvikling for ansatte i åndelig og eksistensiell omsorg, har fokus. Prosjektet skal bidra aktivt i kommunens etablering av «Omsorgsboliger for personer med demens» på Strømme og legge til rette for frivillighet og aktivitet. Prosjektet skal også bidra til rekruttering og undervisning av frivillige slik at dette oppleves som en attraktiv og givende tjeneste for frivillige medarbeidere.

Mål: Alle sogn skal ha diakonale medarbeidere

2.3 Trosopplæring

Den norske kirke har fått statlige midler til å gjennomføre trosopplæringsreformen. Alle menighetene har ansatt trosopplærer, menighetspedagog eller kateket. Reformen skal nå alle

døpte med et opplæringstiltak i alderen 0 – 18 år. Aktuelle arrangementer kan være Tårnagenthelg, Lys våken, 4-års bok og barnemesser. For ungdom arrangeres det kurs i ledertrening samt konserter/arrangement i Domkirken for alle ungdommer i byen. Satsingen på barn og unge er målrettet og følger plan for trosopplæring. Ungdomsarbeiderne i kirken, som er et spleisetiltak mellom kirke og kommune, deltar i dette arbeidet.

Mål: Alle døpte i alderen 0-18 år skal få opplæring i den kristne tro

2.4 Kirkemusikk og kultur

Det som særpreger kirken som kulturinstitusjon er dens bredde og mangfold.

Den norske kirke er en av Norges største kulturinstitusjoner. Det arrangeres utallige konserter og kulturkvelder. Fra orgelfestuke i domkirken til ungdomskonserter og barneforestillinger. Fra store til små intime samlinger. Våre kirkemusikere, i samarbeid med mange frivillige, bidrar til at Kristiansand har et kvalitetsmessig godt og variert musikk- og kulturtilbud.

Kirkebyggene har utsmykking og verdifull billedkunst - og er å betrakte som viktige kunstgallerier i lokalmiljøene. Med sin arkitektur og plassering er kirkene mer enn gudstjenestelokale og menighetshus. Kirkene er kultur- og signalbygg som representerer verdier for hele lokalsamfunnet.

Fellesrådet har egne midler til åpen Domkirke og kirkemusikk. Satsing på åpen Domkirke er viktig, både for byens befolkning og for besøkende turister til byen. Det avholdes orgelkonserter i forbindelse med alle cruiseanløp. Kirken er svært godt besøkt gjennom turistsesongen.

Mål: Kirkene skal være kulturåpne med rom for varierte kunst- og kulturuttrykk

2.5 Gravferd

Som gravferdsforvalter utfører fellesrådet tjeneste på vegne av alle kommunens innbyggere. Det er en viktig og krevende oppgave som stiller krav til likebehandling og tilrettelegging i tråd med innbyggernes livssyn og behov.

For å imøtekomme hensyn til ulike brukere has to tilpassede rom som ivaretar livssynsnøytralitet. Det gjelder Kristiansand- og Oddernes kapell. Fellesrådet stiller kantor-/organisttjeneste til rådighet for alle som måtte ønske det, uavhengig av tros- og livssynstilhørighet.

En gang i året inviteres tros- og livssynssamfunn i Kristiansand til møte med kirkevergen for å drøfte gravferdstjenestens oppfølging overfor disse gruppene.

Kristiansand har to kapeller og 11 gravplasser. Det legges vekt på at både kapeller og gravplasser skal forvaltes med orden og verdighet slik at gravplassen gir en verdig ramme rundt gravferdene.

Mål: Kapeller og gravplasser skal forvaltes slik at de gir en verdig ramme rundt alles gravferd

2.6 Bygg

Etter § 14 i Kirkeloven er kirkelig fellesråd blant annet ansvarlig for bygging, drift og vedlikehold av alle kirkene. Fellesrådet er også ansvarlig for anlegg, drift og forvaltning av gravplassene. Samlet har bygg og anlegg en verdi på i underkant av 240 mill. kr.

Kirkene i Kristiansand er bygd over en tidsperiode på om lag 900 år. Søgne gamle kirke er fredet, Oddernes- og Tveit kirke er middelalderkirker. Domkirken, Grim kirke, Finsland kirke og Greipstad kirke er listeført av riksantikvaren som kirkebygg av særskilt kulturhistorisk/arkitektonisk verdi. Kristiansand har også flere arbeidskirker av nyere dato. Domkirken er byens katedral i tillegg til at den fungerer som kirke for lokalmenigheten.

Kirkebyggene representerer en uvurderlig kulturskatt og har stor betydning for lokal identitet. Den store variasjonen i bygningsmassen medfører samtidig at utfordringene knyttet til det bygningsmessige vedlikeholdet, kan være krevende. Dette gjelder også i forhold til utvikling og tilpassing av bygningsmassen etter dagens krav og menighetens behov.

Fellesrådet er byggherre for investeringsprosjekter. Ved etablering av nytt fellesråd vil pågående byggeprosjekter overtas og videreføres av nytt fellesråd. Dette gjelder anskaffelse av nytt pipeorgel til Vågsbygd kirke samt utvidelse av kirkegården på Flekkerøy. Mindre justeringer av gjennomførte prosjekter må påregnes. I tillegg kommer nye prosjekter.

Mål: Verdibevarende vedlikehold av bygningsmassen

Mål: Utvikling av bygningsmassen i forhold til menighetens behov

3. Økonomi

For det nye fellesrådet er økonomiene for Søgne-, Songdalen- og Kristiansand fellesråd slått sammen til en. Driftsnivå er da i området 100 mill. kr årlig. Investeringsnivået varierer fra år til år. I denne handlingsplanperioden er investeringsnivået relativt lavt med en samlet portefølje på i underkant av 40 mill. kr.

Som tidligere, bidrar kommunen, bispedømmerrådet og menighetene - gjennom tilskudd, gaver, givertjeneste og frivillig innsats - til finansiering av aktiviteten. Hovedansvarlig for fellesrådet er å ha en bemanning som er tilstrekkelig til at en kan tilby et forsvarlig nivå på tjenesteproduksjonen samt at både bygningsmassen og gravplassene utvikles og vedlikeholdes på en tjenlig måte.

God økonomistyring, stabile rammebetingelser og forutsigbarhet innen økonomiske forhold er en forutsetning for god langsiktig drift. Uforutsette hendelser vil alltid inntreffe, men økonomiske buffere kan bidra som stabilisatorer. For å kunne håndtere noen grad av svingninger og uforutsette forhold, er det et mål å holde et visst nivå på disposisjonsfond og investeringsfond.

Mål: God økonomistyring innen virksomhetsområdene

Mål: Disposisjonsfond på min. 7 mill. kr og investeringsfond på min. 2 mill. kr

3.1 utfordringer og tilpasning til rammen

Forutsetninger

Forslag til handlingsprogram for 2020-2023 er basert på følgende forutsetninger:

- Vedtak i fellesnemda for nye Kristiansand kirkelige fellesråd
- Pågående prosjekter/aktivitet i de fellesrådene som slås sammen
- Signaler fra rådmannen i nye Kristiansand vedrørende økonomiske rammer
- Menighetsrådenes forslag til drifts- og investeringstiltak
- Vedtak i Bystyret for nye Kristiansand

Merk at årets handlingsprogram er beheftet med høyere usikkerhet enn vanlig som følge av sammenslåingen. Dette gjelder i første rekke:

- Tjenesteytingsavtalene med kommunen. Avtalene er foreløpig ikke ferdige. Det innebærer blant annet at nivået på flere av utgiftene fellesrådet skal betale til kommunen som en del av tjenesteytingen, er uavklart. Ved utarbeidelse av budsjett og handlings- og økonomiplan har en derfor måtte legge til grunn forutsetninger både mht beløp og kompensasjon.
- Engangskostnader. Sammenslåingen bidrar til omlegging og endring av økonomisystem, lønssystem, IKT mv. Fellesrådet har foreløpig ikke mottatt anslag fra kommunen vedrørende omfang og beløp. I det følgende er derfor engangskostnader som følge av sammenslåingen ikke medregnet og en legger til grunn at engangsutgifter grunnet sammenslåing kompenseres.
- Ved en endring hvor tre organisasjoner blir til en, må en forvente forhold/justeringer i løpet av regnskapsåret som ikke var medregnet eller tatt høyde for ved budsjetteringen. 2020 må derfor anses som et konsolideringsår hvor endringer i løpet av året må påregnes. Etter hvert som en får erfaringer med ny organisasjon, vil denne usikkerheten reduseres.

Tilpasning til den økonomiske rammen

Tre ulike systemer skal samordnes

De tre fellesrådene har på en del områder hatt noe ulike systemer, satser og nivå på hva som tilbys til innbyggerne. For det nye fellesrådet er det et mål at innbyggere/medlemmer/sokn i den nye kommunen likebehandles i størst mulig grad. Samtidig representerer dette i noen tilfeller en utfordring dersom forskjellene er betydelige. Foreløpige signaler fra nye Kristiansand innebærer at ulikheter ikke kompenseres.

Videre er den økonomiske situasjonen slik at det nye fellesrådet må søke å opprettholde om lag tilsvarende inntektsnivå som de tre fellesrådene samlet hadde før sammenslåing. Dette medfører at en i mange tilfeller vil måtte ta utgangspunkt i betalingssatser fra det største av de gamle fellesrådene. En erfarer at betalingssatsene også i de fleste tilfellene er høyest i gamle Kristiansand, jfr også kartleggingssak fra 2018. Dette medfører at volumeffekten gir et høyere inntektstap ved eventuell reduksjon i betalingssatser sammenlignet med tidligere satser i gamle Kristiansand, jfr også sak vedrørende skyggebudsjett. En har forsøkt å hensynta disse forholdene samtidig som nivået på økonomisk ubalanse søkes begrenset. Stramme rammer fra nye Kristiansand bidrar til å øke utfordringene.

Det tas utgangspunkt i at de kommunale tilskudd fra de tre respektive tidligere kommunene videreføres for fellesrådet. Innbakt i disse rammene ligger både historiske tillegg og effektiviseringskrav.

Saldering

Foreløpig beregnede utgifter og inntekter viser en ubalanse. For å søke å redusere denne er følgende lagt til grunn:

- Festeavgift, stell av graver og inntekt ved utenbys begravelse/bisettelse: Det er beregnet nye satser for disse inntektene, jf egne avsnitt vedrørende dette.
- Vigsler: Betaling for vigsler er tatt bort.
- Preludering: Det er innført betaling for preludering i Søgne og Songdalen.
- Budsjettert sykkelønsrefusjon: Kr 670 000,-.
- Trosopplæringsmidler: 3,4 pst er avsatt til felles/adm. Det samme er lagt til grunn for internasjonal menighet.
- Prisvekst: Det er lagt inn tilsvarende det nivå kommunen legger til grunn for de utgifter som må prisjusteres. Overføringer mv er ikke prisjustert.
- Overføringer mellom menighetene og fellesrådet: Nye satser er beregnet for dette, jf egne avsnitt.

Beregnet ubalanse før fondsbruk utgjorde 2,5 mill. kr. Deler av dette var forventet som følge av at antall festekontrakter som går ut i 2020 er lavt. Det er satt av midler for å kunne møte dette inntektsfallet, og budsjettert bruk i 2020 utgjør 1,3 mill. kr. Etter dette er ubalansen på om lag 1,2 mill. kr.

Forslag til handlingsprogram – prioriterte ikke innarbeidede utfordringer

Innen den økonomiske ramme som gjaldt ved utarbeidelse av forslag til handlingsprogram, hadde fellesrådet noen utfordringer som det ikke er funnet økonomisk rom for. Samtlige utfordringer er tatt opp med rådmannen, og rådmannen har ikke funnet å kunne prioritere midler til disse. Nedenfor følger en oversikt over hvilke området dette gjelder:

Drift

- Gudstjenesteforordning, behov for økning av organiststillinger i tre menigheter med til sammen 0,6 pst stilling, totalt 0,6 mill. kr.

- Økte midler til vedlikehold, behov for økning med 2,1 mill. kr årlig beregnet etter fdv satser.
- Ønskelig med bestillerkompetanse – ingeniør. Omgjør 60 pst stilling, behov for 40 pst økning.
- Årlig driftsbevilgning til Domkirken bør økes betydelig grunnet stadig avdekking av sprekkdannelse.
- Fasade Tveit kirke 0,6 mill. kr.
- Diakoni, gjenstående behov 2,6 mill. kr opprettholdes.

Investering

- Årlig pott bør økes til 2,9 mill. kr eksklusive KKP for Kristiansand pluss Søgne og Songdalen.
- Randesund kirkegård, 0,5 mill. kr i 2020.
- Søgne hovedkirkegård, 0,5 mill. kr i 2020.
- ENØK – tiltak er gjennomført i alle kirkebygg i Kristiansand. Behov for tilsvarende tiltak i Søgne og Songdalen, 2,0 mill. kr i 2020.

Utfordringer knyttet til sammenslåing av fellesrådene

- Ungdomsarbeidere – likebehandling av Søgne og Songdalen, 0,6 mill. kr
- Kirketjener Greipstad – underdimensjonert med 15 pst
- Økte kontorlokaler i sentrum samt utbedring av garderobeforhold.
- Engangskostnader til drift og investering må beregnes av kommunen og kompenseres. Mangler foreløpig beløp.
- Investering/vedlikehold av kirkene i Søgne og Songdalen. Fellesrådene i Søgne og Songdalen har ikke egne investeringsregnskap/budsjett. Alt som gjelder byggvedlikehold eller investering er ført i kommunens regnskap og må medtas ved beregning av nivået på vedlikehold og investering for kirkelig fellesråd. Som en første tilnærming er driftsrammen styrket med 0,4 mill. kr grunnet dette. Investeringsrammen er ikke økt selv om det nye fellesrådets bygningsmasse og kirkegårdsareal er større etter sammenslåingen.

3.2 Hovedoversikt drift

	2020	2021	2022	2023
Driftsinntekter				
Festeavgift	-2 200 000	-2 500 000	-2 600 000	-3 000 000
Stell av graver	-1 640 000	-1 640 000	-1 640 000	-1 640 000
Utenbys begravelse mv	-920 000	-920 000	-920 000	-920 000
Mva refusjon drift	-2 500 000	-2 500 000	-2 500 000	-2 500 000
Refusjon menigheter	-15 101 000	-15 101 000	-15 101 000	-15 101 000
Refusjon andre	-1 785 000	-1 785 000	-1 785 000	-1 785 000
Kalkulatorisk inntekt tjenesteyting	-6 000 000	-6 000 000	-6 000 000	-6 000 000
Tilskudd fra staten	-8 835 000	-8 835 000	-8 835 000	-8 835 000
Tilskudd fra kommunen	-59 216 000	-59 116 000	-59 026 000	-59 026 000
Sum brutto inntekter	-98 197 000	-98 397 000	-98 407 000	-98 807 000
Driftsutgifter				
Lønnsutgifter	63 541 000	63 541 000	63 541 000	63 541 000
Kjøp av varer og tjenester	22 700 000	22 700 000	22 700 000	22 700 000
Mva utgifter drift, refusjon	2 500 000	2 500 000	2 500 000	2 500 000
Kalkulatorisk utgift tjenesteyting	6 000 000	6 000 000	6 000 000	6 000 000
Overføringsutgifter	6 661 000	6 561 000	6 561 000	6 561 000
Avskrivninger	5 500 000	5 500 000	5 500 000	5 500 000
Sum brutto utgifter	106 902 000	106 802 000	106 802 000	106 802 000
Brutto driftsresultat	8 705 000	8 405 000	8 395 000	7 995 000
Finans				
Renteinntekter	-830 000	-830 000	-830 000	-830 000
Renteutgifter	103 000	60 000	60 000	60 000
Mottatte avdrag				
Finansresultat	-727 000	-770 000	-770 000	-770 000
Motpost avskrivninger	-5 500 000	-5 500 000	-5 500 000	-5 500 000
Netto driftsresultat	2 478 000	2 135 000	2 125 000	1 725 000
Bruk av avsetninger				
Bruk av disposisjonsfond	-1 178 000	-1 135 000	-1 225 000	-1 225 000
Bruk av bundne fond	-1 300 000	-1 000 000	-900 000	-500 000
Sum bruk av avsetninger	-2 478 000	-2 135 000	-2 125 000	-1 725 000
Avsetninger				
Sum avsetninger				
Årsresultat	0	0	0	0

Beløpene i tabellen er avrundet.

3.2.1 Driftsinntekter

Inntektene er satt opp etter tabell hovedoversikt.

Festeavgift

Den største variable enkeltinntekten for fellesrådene er festeavgift.

Alle som bor i kommunen har rett til fri gravplass i 20 år. Deretter har pårørende anledning til å feste graven i inntil 40 år. Utenbys som velger grav i Kristiansand betaler festeavgift fra gravleggingsdato. En grav kan ikke festes lenger enn 60 år etter siste gravlagte.

Det har vært ulikt nivå på festeavgiften, ulikt tilbud om festetid og ulik gravdybde i Søgne, Songdalen og gamle Kristiansand. Nedenfor vises satser for 2018, jf også sak vedrørende skyggebudsjett.

FESTEAVGIFT – sats 2018	Kristiansand	Søgne	Songdalen
10 år	kr 4 900	Kr 1 500	Kr 1 500
20 år	kr 8 000	-	-

- Søgne: Kr 150,- per år for enkel grav, kun 10 års festetid
- Songdalen: Kr 150,- for enkel grav, kun 10 års festetid
- Kristiansand: Kr 400,-/490,- for dobbel grav, 20 års eller 10 års festetid hhv

Graver i Søgne og Songdalen har enkel dybde. Dersom dobbel grav ønskes, har ordningen vært slik at man da må betale festeavgift for sideliggende grav fra første dag. I gamle Kristiansand har gravene dobbel dybde og friperioden på 20 år gjelder.

Samlet budsjettert nivå på festeavgift i 2018 utgjorde nær 3,5 mill. kr. Merk at fra 2020 forventes et inntektsfall for gamle Kristiansand grunnet lavere volum på festekontrakter til forfall. Det er satt av fondsmidler på utjevningsfondet til å håndtere dette.

Fra 01.01.2020 vil det være ønskelig å harmonisere festeavgiften i de tre kommunene.

Det legges opp til å tilby mulighet for å feste grav i 10 år ad gangen til pris på kr 570,- per år eller kr 5 700,- for 10 år. Dette gjelder dobbel grav. Gravfelt i gamle Kristiansand har i hovedsak dobbel dybde. I Søgne og Songdalen has enkel dybde. For å likebehandle innbyggerne, gis mulighet for å feste sideliggende grav i Søgne og Songdalen for partner uten at dette medfører ekstra kostnad. Tidligere har dette medført tilleggsregning.

Antall gravfester som går ut i 2020 er estimert til i overkant av 700. Det er forutsatt 65 pst refeste for gamle Kristiansand og 70 pst refeste for Søgne og Songdalen. En vil også få en liten reduksjon i forventede inntekter sammenlignet med sum for alle tre fellesrådene, fordi Søgne og Songdalen blir innenbys. Ovenstående gir en estimert inntekt på om lag kr 2,2 mill. kr. Fra 2020 er det lagt opp til å benytte 1,3 mill. kr av utjevningsfondet som følge av inntektsbortfallet for gamle Kristiansand. Videre er det budsjettert med 1,0 mill. kr fra utjevningsfond i 2021, 0,9 mill. kr i 2022 og 0,5 mill. kr i 2023. Beløpene vil bli justert etter hvert som en får erfaring med samlet nivå for alle kirkegårdene.

Stell av graver

Kirkegårdsansatte utfører stell av om lag 1 200-1300 graver. Søgne, Songdalen og gamle Kristiansand har tom 2019 tilbudt litt ulike løsninger for stell og satser. Nedenfor følger tall for 2018, jf også sak vedrørende skyggebudsjett.

Stell av graver	Kristiansand	Søgne	Songdalen
Tilbud av beplantning	6 isbegonia + tildekking med vintergrønt høst	Sommerblomster, granbar fra november. Ekstra for julekrans.	Sommerblomster, ekstra for påske, 17. mai, dekking med granbar, julekrans
Pris	kr 1 600 per år kr 770 v/etablering	kr 1 250 per år inkl. adm kr 100 Tillegg: Julekrans kr 100	kr 1 350 per år inkl. adm kr 150. Tillegg: Enkelttjenester, max kr 1 900.
Ant. stellavtaler	1159	74	35
Hvem utfører gravstellet	Egne ansatte/ sommervikarer	Egne ansatte/ sommervikarer	Engasjerte som får avtalt honorar
Regnskapsføring	Inngår i FRs regnskap	Inngår i FR/MRs regnskap	Inngår i FRs regnskap

Fra 2020 tilbyr det nye fellesrådet stellavtaler med prisnivå kr 810,- ved etablering. For 6 isbegonia og tildekking med vintergrønt på høsten tilbys stell for kr 1 630,- per år. Det er da lagt til grunn sats fra gamle Kristiansand. Denne er ikke oppjustert med prisvekst fra 2019 til 2020 som følge av ulikt nivå på satsene for de tre fellesrådene. Dette gir et potensielt bortfall av inntekt.

Utenbys begravelse mv

Sammenslåingen innebærer at Søgne og Songdalen ikke lenger betraktes som «utenbys» når det gjelder kremasjon, bisettelse, begravelse mv. Noe av inntekten gamle Kristiansand har hatt, vil derfor bortfalle.

Nedenfor følger satser fra 2018, jf sak vedrørende skyggebudsjett.

GRAVFERD	KRS	SØ	SO
Utleie av kirker ved begravelser for ikke-medlemmer	kr 3 300	kr 2 000, inkl. organist	kr 2 000
Utenbys/-bygds begravelse/ urnebegravelse/bisettelse	kr 5 700	kr 2 000	kr 2 000
Kistenedsettelse, utenbys/-bygds	kr 4 360	kr 2 000	kr 3 000
Urnedsettelse, utenbys/-bygds	kr 1 490	kr 500	kr 800
Urneforsendelse	kr 940 (inkl. mva)	-	-
Navnet minnelund, innenbys/-bygds	kr 4 200	-	-
Navnet minnelund, utenbys/-bygds	kr 5 690	-	-
Navnet minnelund, forlengelse 10 år	kr 2 000	-	-
Navnet minnelund, forlengelse 20 år	kr 3 180	-	-

Fra 2020 tilbys satser fra gamle Kristiansand, prisjustert og avrundet, jf også kapittel 4. Utleie av kirker for ikke-medlemmer tilbys til kr 3 500,-, utenbys begravelse kr 5 900,-, kistenedsettelse utenbys kr 4 580,-, urnenedsettelse utenbys kr 1 570,-, urneforsendelse kr 980,-, navnet minnelund innenbys kr 4 420,-, navnet minnelund utenbys kr 5 970,-, navnet minnelund forlengelse 10 år kr 2 100,-. Forlengelse for 20 år tilbys ikke da forlengelse av festetid kun tilbys for 10 år ad gangen.

Preludering

I Søgne og Songdalen har det ikke vært fakturert eget beløp for preludering, dette har inngått som del av betaling for leie av kirke ved begravelse. Gamle Kristiansand har tatt egen betaling for preludering og budsjetterte med kr 200 000,- i preludering for 2018. Nedenfor følger satser fra 2018, jf skyggebudsjett.

GRAVFERD	KRS	SØ	SO
Ventemusikk/preludering	kr 520	-	-

Fra 2020 legges til grunn betaling for preludering med kr 540,-. Antall begravelser i Søgne er om lag 80 årlig, i Songdalen om lag 50 og i gamle Kristiansand om lag 580 per år. Andel som ønsker preludering kan anslås til om lag 65 pst i gamle Kristiansand. Tilsvarende andel for Søgne og Songdalen gir en estimert inntekt på rundt kr 40 000,-.

Utleie mv

Nedenfor følger satser for 2018, jf skyggebudsjett.

UTLEIE	KRS	SØ	SO
Utleie av kirkene til konserter og andre kirkelige og kulturelle arrangementer	<u>Amatører/ideelle org:</u> Gr. 1: kr 1 900 eller 10 % av billettinntekt Gr. 2: kr 2 800 el. 10 % <u>Prof./off. institusjoner:</u> Gr. 1: kr 3 400 eller 20 % av billettinntekt + instrumentleie Gr. 2: kr 6 400 eller 20 % av billettinntekt + instrumentleie Gr. 2 Sentrumskirkene, samt Søm. Gr. 1: Øvrige kirker	Ulike satser. Eget utleiereglement, sist endret 11.12.2014	Har svært liten praksis på dette, men har registrert at det er lokalt engasjement på ikke-kommersielle evenementer, at disse ikke blir for kostbare å arrangere. I realiteten ingen inntekter til fellesrådet
Utleie av gravkapellene til definerte formål	Kr 2 200 (kun lokalleie)	-	-

Inntekt som følge av utleie av kirker til konserter e.l. tilgodeses menighetene og inngår derved ikke i fellesrådets økonomi. anbefalte satser for 2020 er oppjustert ihht kommunens prisregulering, jf kapittel 4. Utleie av gravkapell inngår i fellesrådets økonomi. For 2020 tilbys utleie gravkapell til kr 2 400,- per gang.

Vielser

Nedenfor følger satser for 2018, jf skyggebudsjett.

VIELSER	KRS	SØ	SO
Utleie av kirker ved visler for medlemmer av Dnk, ikke bosatt i kommunen	kr 3 400 inkl. organist og kirketjener	kr 3 000 inkl. Organist og kirketjener	kr 2 000
Utleie av kirker ved visler i regi av annet trossamfunn/ ikke-medlemmer i Dnk	kr 4 900 inkl. kirketjener, uten organist	kr 4 000 inkl. kirketjener, uten organist	kr 2 000

Søgne, Songdalen og gamle Kristiansand har fakturert utleie av kirke til visler av medlemmer av DnK som er bosatt utenbys. Mange av dem som ønsker å vie seg i Søgne, Songdalen og Kristiansand er født og oppvokst her. Selv om de har flyttet til andre steder i landet, ønsker de å vie seg i den kirken de har tilhørt gjennom mange år. Det oppleves som ekskluderende og lite ønskelig å kreve betaling for dette. For å bidra til økt antall kirkelige vigslar, foreslås at medlemmer av Dnk ikke skal betale for vigsel. Inntekt fra vigslar er budsjettet til kr 10 000,- for Søgne, kr 0,- for Songdalen og kr 70 000,- for Kristiansand. Samlet gir dette et estimert inntektsbortfall på kr 80 000,-.

Betaling for utleie av kirke ved visler i regi av annet trossamfunn opprettholdes. Sats er foreslått til kr 5 100,-.

Mva refusjon

Fellessrådet er omfattet av ordningen med mva kompensasjon. Utgifter og inntekter gjeldende mva vil derfor utlignes.

Refusjon fra menighetene

Fellesrådet forestår lønnsutbetaling til samtlige ansatte i fellesrådet, også til menighetsfinansierte stillinger. De tre fellesrådene har hatt noe ulike løsninger mht prinsipper for hva menighetsrådene skal dekke. Fra og med 2020 er det lagt til grunn at menighetsrådene skal dekke lønnsutgifter til menighetsfinansierte stillinger inklusive sosiale kostnader og alle øvrige utgifter til disse stillingene som eksempelvis kursutgifter, kjøregodtgjøring, diett mv.

Den enkelte menighet får overført beløp tilknyttet trosopplæring. De samme prinsippene gjelder derfor også for disse stillingene.

Utgifter til stillinger/stillingsandeler som er menighetsfinansierte (inklusive trosopplæring), refunderes fellesrådet etter regning.

Når det gjelder strøm, betaler fellesrådet alle strømutførelse med unntak av de menigheter som har egen måler for menighetsdelen. For de kirkene som har menighetsdel i kirkebygget uten egen måler, refunderer menigheten en andel av strømmen etter regning – se nedenstående tabell. For de eldre kirkene som ikke har noen menighetsdel, refunderer ikke menigheten noen strømmandel til fellesrådet.

	Andel
Flekkerøy	30%
Voie	25%
Vågsbygd	30%
Grim	Egen måler
Torridal	30%
Oddernes	0 for Oddernes kirke, 30 % for menighetshus
Lund	Egen måler
Randesund	0 for Randesund kirke, 30 % for Søm kirke
Tveit	0 for Tveit kirke
Domkirken	10%
Hånes	Egen måler
Justvik	20%
Hellemyr	30%
Søgne	0 for Søgne gamle kirke og Søgne hovedkirke
Greipstad og Finsland	0 for Greipstad kirke og Finsland kirke

Fellesrådet betaler også utgifter til regnskapsføring og revisjon av menighetsregnskapene. Videre betaler fellesrådet for lønnskjøring av lønn til menighetsfinansierte stillinger, personalforsikring og pc-avgift for disse samt afp utgifter mv. Menighetene betaler en refusjon til fellesrådet som delvis kompensasjon for disse utgiftene. Beløpene avregnes ikke. Fra 2020 vil fellesrådet også betale for «medarbeideren».

Gamle Kristiansand har hatt en slik ordning i mange år. Fra og med 2020 er det lagt til grunn at ordningen med refusjon videreføres men med en ny fordeling.

Gamle Kristiansand fellesråd hadde refusjonsinntekt fra menighetene på i overkant av 0,8 mill. kr. Samlede beløp er vist i nedenstående kolonne for 2019. Ny fordeling er beregnet å ligge på nær tilsvarende nivå med tillegg for menighetene i Søgne og Songdalen.

Merk at menighetene får beholde leieinntekter som gjelder konserter og ulike arrangementer.

	Refusjon	Refusjon
	2020	2 019
Flekkerøy	-62 000	-59 000
Voie	-74 000	-76 000
Vågsbygd	-81 000	-63 000
Grim	-60 000	-73 000
Torridal	-58 000	-56 000
Oddernes	-76 000	-66 000
Lund	-73 000	-74 000
Randesund	-82 000	-88 000
Tveit	-49 000	-61 000
Domkirka	-69 000	-72 000
Hånes	-54 000	-56 000
Hellemyr	-52 000	-73 000
Greipstad og Finsland	-57 000	0
Søgne	-80 000	0
	-927 000	-817 000

Refusjon andre

Omfatter flere refusjoner, hoveddelen kan henføres gravlegater og sykelønnsrefusjon.

Kalkulatorisk inntekt tjenesteyting

Ordningen med tjenesteyting innebærer at kommunen kan utføre tjenester for fellesrådet. Dette skal fremgå av regnskapet ved at kommunen beregner hva tjenesten koster for kommunen (selvkost) og beløpet skal inngå som kalkulatorisk inntekt og tilsvarende kalkulatorisk utgift i fellesrådets regnskap.

Kalkulatorisk inntekt gjelder i første rekke parkvesenet for arbeid med vedlikehold av kirkegårder og kirkeparker samt gravertjeneste. Foreløpig har ikke anslag fra kommunen over kalkulatoriske kostnader. Et usikkert anslag på 6,0 mill. kr er lagt til grunn. Det må presiseres at beløpet forventes justert.

Det er heller ikke avklart hvorvidt andre tjenester skal fremgå kalkulatorisk i samhandlingen mellom kommunen og fellesrådet. Her avventes avklaringer med kommunen.

Tilskudd fra staten

Fellesrådet mottar statlige tilskudd til stillinger. Dette gjelder diakoner, kateketer og trosopplæring. Finansieringen er litt ulik for de ulike stillingstypene.

- Diakonstillinger. Statstilskuddet fordeles av bispedømmerådet med inntil 50 % av lønnsutgiftene til diakon i Vågsbygd, Grim og Domkirken, inntil 25 % i Voie og inntil 12,5% i Lund. Tilskuddet beregnes som prosentandel av statlig fastsatt sats.
- Kateketstillinger. Statstilskuddet fordeles av bispedømmerådet med inntil 100 % av lønnsutgiftene til kateket i Oddernes, Randesund/Hånes, Søgne/Greipstad/Finsland og inntil 80 % av lønnsutgiftene til kateket i Vågsbygd. Tilskuddet tilsvarer statlig fastsatt sats.
- Trosopplæring. Tilskudd fordeles til den enkelte menighet etter bispedømmerådets tildeling.

Felles for disse stillingskategoriene er at bispedømmerådet krever rapportering av faktiske utgifter. Dersom reell utgift er lavere enn fastsatt statlig refusjonssats, reduserer bispedømmerådet fellesrådets tilskudd tilsvarende. Ved høyere utgift enn tilskuddssats, må fellesråd/menighet dekke det overskytende.

Informasjon om gjeldende satser for 2020 til diakon, kateket og trosopplæring fås fra bispedømmerådet i løpet av våren 2020. Tabellene nedenfor viser derfor historiske tall. Vanlig praksis har vært at fjorårsbeløp oppjusteres tilsvarende lønns- og prisvekst.

Tilskudd diakoner, kateketer og trosopplæring, løpende priser.

	2019
Tilskudd diakoner	1 255 238
Tilskudd kateketer	2 575 204
Tilskudd trosopplæring	5 846 000

Tilskudd til trosopplæring fordelt på menighet, løpende priser.

	2019
Kirkevergens administrasjon	200 000
Flekkerøy	332 000
Voie	650 000
Vågsbygd	444 000
Grim	414 000
Torridal	311 000
Oddernes	623 000
Lund	239 000
Randesund	705 000
Tveit	312 000
Domkirken	64 000
Hånes	176 000
Hellemyr	306 000
Søgne	670 000
Greipstad	300 000
Finsland	100 000
	5 846 000

Fellesrådet er tildelt trosopplæringsmidler med formål at menighetene skal følge opp trosopplæringsreformen. Dette skjer gjennom utvikling og gjennomføring av lokale planer for trosopplæring for alle medlemmer mellom 0 og 18 år. Tilskuddet skal bidra til å styrke den utøvende trosopplæring for barn og unge. Plan for trosopplæring, vedtatt av Kirkemøtet 2009, er retningsgivende plan for trosopplæringsarbeidet i den enkelte menighet. Bidrag til fellesrådets administrative utgifter i forbindelse med dette utgjør foreløpig 3,4 pst.

I tillegg til ovennevnte mottas kompensasjon etter statlig refusjonssats for prostesekretær.

Tilskudd fra kommunen, driftstilskudd 2020-2023

Kommunens økonomiske forpliktelser er regulert i Kirkeloven § 15. De viktigste forpliktelser er drift og vedlikehold av kirker og gravplasser, avlønning av ansatte og administrative kostnader for menighetsrådene og fellesrådet. Etter Kirkeloven § 14 har fellesrådet ansvar for å forvalte de kommunale overføringene. Når det gjelder de kommunale investeringstilskuddene vises til kapittel 3.3.2.

2020-priser, tall i 1 000 kr.

	2020	2021	2022	2023
Sum rammer fra gamle Kristiansand 2019 før lønns- og prisvekst	46 624	46 624	46 624	46 624
Sum rammer fra Søgne 2019 før lønns- og prisvekst	6 206	6 206	6 206	6 206
Sum rammer fra Songdalen 2019 før lønns- og prisvekst	3 512	3 512	3 512	3 512
Sum rådmannens rammer 2019 før lønns- og prisvekst	56 342	56 342	56 342	56 342
Prisstigning vedtatt ramme	1 409	1 409	1 409	1 409
Gamle Kristiansand – tidligere vedtatt innsparing ENØK	-111	-111	-111	-111
Gamle Kristiansand – tidligere vedtatt innsparing og redusert priskompensasjon	-98	-198	-288	-288
Gamle Kristiansand – tidligere vedtatt driftskostnader Torridal	108	108	108	108
Gamle Kristiansand – tidligere vedtatt FDV Flekkerøy	646	646	646	646
Kompensasjon bortfall inntekt som følge av sammenslåing	300	300	300	300
Utvendig vedlikehold Domkirken - avventes				
Sum kalkulatorisk inntekt regnskap mv Søgne	220	220	220	220
Vedlikehold 4 kirker Søgne og Songdalen – tidligere utført av kommunene	400	400	400	400
Sum rådmannens rammer inklusive lønns- og prisvekst	59 216	59 116	59 026	59 026
Kalkulatorisk inntekt parkvesenet	6 000	6 000	6 000	6 000

Sum rammer fra gamle Kristiansand, Søgne og Songdalen 2019 før lønns- og prisvekst

Rammene er gjeldende tilskudd til de tre fellerådene fra de respektive kommuner i 2019. Et mindre beløp gjelder tidligere kalkulatorisk inntekt i Søgne.

Prisstigning vedtatt ramme

Rammeøkning som følge av forventet lønns- og prisvekst. Tallet er ikke endelig men vil bli justert våren 2020.

Gamle Kristiansand – tidligere vedtatt innsparing ENØK

Halvparten av beregnet effekt av energiprogrammet er lagt inn i form av innsparingstiltak med kr 50 000,- i 2017, kr 100 000,- i 2018, kr 140 000,- i 2019 og kr 240 000,- i 2020.

Gamle Kristiansand – tidligere vedtatt ramme og redusert priskompensasjon

Netto ramme er overført fra HP 2019-2022. I rammen fra gamle Kristiansand ligger det inne innsparingstiltak i form av redusert priskompensasjon med kr 90 000,- i 2017, kr 180 000,- i 2018, kr 270 000,- i 2019 og kr 360 000,- i 2020. I tillegg er det lagt inn et innsparingskrav i form av redusert priskompensasjon fra 2021 på kr 90 000,- og et nytt på kr 90 000,- fra 2022. Ytterligere effektiviseringstiltak ble innført i desember 2018 med kr 150 000,- per år fra 2019 til 2022.

Dette sammen med innsparingskrav ENØK gir samlet effektivisering på kr 750 000,- i 2020 fra gamle Kristiansand.

Gamle Kristiansand – tidligere vedtatt driftskostnader Torridal

Økte forventede vedlikeholdskostnader som følge av utvidelse av kirkegården.

Gamle Kristiansand – tidligere vedtatt FDV Flekkerøy

Økte FDV kostnader til Flekkerøy kirke på 0,6 mill. kr fra 2020 som følge av kirkeutvidelse.

Kompensasjon bortfall inntekt grunnet sammenslåing

Kristiansand har tidligere mottatt noe inntekt fra Søgne og Songdalen da disse var egne kommuner. Dette gjelder i hovedsak teknisk kremasjon og utenbys gravferd. I tillegg er prisnivå stellavtaler ujustert for Kristiansand for å bidra til utjevning av satsene. Samlet anslås dette å medføre et inntektsbortfall for det nye fellesrådet på 0,3 mill. kr.

Utvendig vedlikehold Domkirken

Det er behov for å utbedre hovedtårnet på Domkirken. Kommunen har bevilget ramme til utbedring av en side. Ytterligere bevilgning avventes til en har erfaringer med første siden.

Vedlikehold 4 kirker Søgne og Songdalen

Fellessrådene i Søgne og Songdalen har ikke hatt vedlikeholdsutgifter i sine regnskap. Dette har vært utført og regnskapsført i de respektive kommunene. Tilskuddet fra kommunen er justert med 0,4 mill. kr grunnet dette.

Kalkulatorisk inntekt parkvesenet

Beløpet må beregnes av kommunen. En har ikke fått tall på dette ennå og beløp vil bli endret.

3.2.2 Driftsutgifter

Lønnsutgifter

Om lag 2/3 av inntektene benyttes til lønnsutgifter. Antall ansatte i Søgne per sommeren 2019 utgjorde til sammen 11 personer tilsvarende 8,65 årsverk. I Songdalen var 7 personer ansatt, tilsvarende 4,4 årsverk. I gamle Kristiansand var 105 personer ansatt, tilsvarende 71,35 årsverk.

Fra og med 01.01.2020 er 123 personer ansatt i fellesrådet, tilsvarende 84,4 årsverk. Det har vært noe omgjøring av stillinger som følge av sammenslåingen:

- Kirkeverge i Songdalen - omgjort til driftssjef, stillingsressurs økt fra 60% til 80%.
- Daglig leder i Greipstad/Finsland – stillingsressurs økt fra 80% til 100%.
- Organist Søgne – stillingsressurs økt fra 80% til 100%.
- Kirketjener Søgne – stillingsressurs uendret, bortfall av oppgaver tilsvarende 50% medfører 50% økning i kirketjenerressurs.
- Servicetorget – får en utvidet funksjon. Servicetorget vil bli en enhet under kirkevergen som inkluderer både servicetorg og kirkegårds kontor. Dette innebærer flytting av bemanning fra Søgne og Songdalen. Samlet styrkes servicetorget med 70% stilling, mens for fellessrådene samlet sett innebærer omfordelingen en reduksjon på 55%.

For det nye fellesrådet medfører ovenstående endringer en samlet økning av stillingsressurser på 55%.

- Seniortiltak er bortfalt.

Alle menighetene har kirketjener, kontor, ungdomsarbeider, trosopplærer og daglig leder. Noen av menighetene har også kateket og/eller diakon. Stillingene finansieres av flere parter; fellesrådet, staten og menighetene. Fellesrådet finansierer den største andelen av stillingene. Menighetene finansierer om lag 11-12 årsverk.

I lønnsutgifter inngår også utgifter til pensjon, arbeidsgiveravgift og feriepenger.

Lønnsoppgjøret for 2019 er lagt inn med 3,2 pst. Merk at dette ikke blir helt riktig da det er ulik lønnsvekst for de forskjellige gruppene samt at enkelte grupper har garantilønn. Innarbeidelse av korrekt nivå kan gi noe endring.

Kjøp av varer og tjenester

Her inngår blant annet utgifter til AFP, elektrisitet, husleie, forsikringer, inventar og utstyr, vedlikehold, brøyting, serviceavtaler, organistvikar, mv. Fra 2020 er økte kostnader FDV Flekkerøy kirke og økte kostnader Torridal lagt inn som rund sum. Videre inngår utgifter til personaloppfølging som personaltiltak ifm inkluderende arbeidsliv, HMS-tiltak, opplæring og kurs.

Utgifter som gjelder eksterne kjøp, er justert med kommunens sats for prisjustering. Utgift strøm er nedjustert tilsvarende utgifter til «medarbeideren». For å kunne utnytte enøk tiltakene benyttes programmet «medarbeideren» til bestilling av rom og temperatur.

Inkluderende arbeidsliv

Kirkelig fellesråd er en IA-bedrift. Det er inngått intensjonsavtale med ansatte og rikstrygdeverket om spesiell oppfølging ved sykdom. Intensjonsavtalen ble fornyet høsten 2014, og har som mål:

- å redusere sykefraværet
- å ansette og beholde flere personer med redusert funksjonsevne
- å bruke eldre arbeidstakers ressurser og arbeidskraft.

For fellesrådet er fokus på sykefraværet, oppfølging av den syke og på sikt reduksjon av sykefraværet, det viktigste. Arbeidsgiver og arbeidstaker har felles forpliktelse til å samarbeide for å finne frem til gode løsninger. Som støttespillere i dette arbeidet brukes fastlegen, NAV arbeidslivssenter og NAV-kontorene.

Fellesrådet er godkjent som IA-plass-arrangør. Det vil si at virksomheten forplikter seg til å avgi arbeidstakere til andre arbeidsgivere, motta arbeidstakere fra andre virksomheter, samt motta arbeidssøkere med behov for arbeidsutprøving i ordinært arbeid.

Tabellen viser at sykefraværet varierer fra år til år. Dette avhenger av hvor mange som er langtidssykemeldt og hvilken løsning som velges etter endt sykemelding.

2019 – 1. og 2. kvartal	KRS	SØ	SO
Sykefravær - legemeldt	2,9%	0,18	3,44
Sykefravær - egenmeldt	1,8%	2,01	0

Helse, miljø og sikkerhet

Fellesrådet driver et aktivt arbeid i forhold til helse, miljø og sikkerhet. Vernerunder gjennomføres årlig i samtlige menigheter og på kirkegården. Kirkevergen samarbeider med domprostet på dette området. Erfaringen med felles arbeidsmiljøutvalg for alle ansatte i domprostiet har virket positivt. Dette innebærer at hele staben inkluderes når arbeidsmiljøspørsmål drøftes. Avsatte midler til HMS brukes i hovedsak til velferdstiltak, kontorutstyr knyttet til ergonomi, belysning, databriller mv.

Tall i 1 000 kr. 2020 priser eksklusive mva.

	2020	2021	2022	2023
HMS-tiltak	65	65	65	65

Opplæring

Tilsatte i Kristiansand kirkelige fellesråd er en uensartet gruppe i forhold til utdanning. Utdanningsnivået spenner fra tilsatte med høy formalkompetanse til ufaglært arbeidskraft. Dette gir særlige utfordringer i forbindelse med kompetanseplanlegging. Det er et mål å sørge for at den enkelte tilsatte opplever seg kompetent til å utføre jobben.

Fordeling av opplæringsmidler, tall i 1 000 kr. 2020 priser:

	2020	2021	2022	2023
Opplæring, kurs, veiledning	290	290	290	290
Nye medlemmer i fellesråd	10			
Sum	300	290	290	290

Vedlikehold

Ramme til vedlikehold, tall i 1 000 kr. Beløp i 2020 priser.

	2020	2021	2022	2023
Vedlikehold	1 663	1 663	1 663	1 663
Vedlikehold Domkirken	712	712	712	712
Sum	2 375	2 375	2 375	2 375

Vedlikehold

Vedlikeholdsbehovet har vært økende i de senere år. Flere av byggene har hatt lekkasjer og utbedring av disse har hatt og har fortsatt høy prioritet. Tak på Grim kirke ble skiftet i 2019 og det ble lagt nye heller utenfor kirken. I kommende periode vil utskifting av vinduer og dører pga punktering og råte prioriteres. Det er etter hvert behov for å bytte takstein på Hellemyr og Hånes kirker da dagens sementstein er begynt å smuldre.

Vedlikeholdskoordinatoren holder oversikt over alle kirkelige bygninger og prioriterer bruk av deler av midlene etter plan for løpende vedlikehold. Mindre vedlikeholdsoppgaver som ikke anføres som egne prosjekter utføres fortløpende. Midlene kan også brukes der avsetningen til lokalt vedlikehold ikke er tilstrekkelig. Utgifter til bilhold inngår.

I tillegg til ovenstående rammer fordeles kr 10 000,- per kirke per sokn til menighetsrådet til mindre vedlikeholdsmessige innkjøp, jf overføringsutgifter.

Når det gjelder vedlikeholdsmidler fra Søgne og Songdalen, har fellesrådene ikke hatt dette i egne rammer. De respektive kommunene har utført vedlikeholdet og utgiftene er også regnskapsført i kommunene. Fra 2020 er det i tilskuddet fra kommunen lagt inn 0,4 mill. kr grunnet vedlikehold.

Vedlikehold Domkirken

Det er løpende behov for vedlikehold av Domkirken og egne midler er satt av til dette. Herav utgjør midler til innvendig vedlikehold kr 223 000,-. Deler av midlene er vedlikeholdstimer for kirketjener. Midler til diverse innvendig vedlikehold utgjør kr 114 000,-. Disse midlene prioriteres og disponeres av Domkirken.

Mva utgifter

Fellessrådet er omfattet av ordningen med mva kompensasjon. Utgifter og inntekter gjeldende mva vil derfor utlignes.

Kalkulatorisk utgift tjenesteyting

Ordningen med tjenesteyting innebærer at kommunen kan utføre tjenester for fellesrådet. Dette skal fremgå av regnskapet ved at kommunen beregner hva tjenesten koster for kommunen (selvkost) og beløpet skal inngå som kalkulatorisk inntekt og tilsvarende kalkulatorisk utgift i fellesrådets regnskap.

Kalkulatorisk utgift gjelder parkvesenet for arbeid med vedlikehold av kirkegårder og kirkeparker samt gravertjeneste. Et foreløpig estimat fra kommunen vedrørende tjenester fra parkvesenet utgjør 6,0 mill. kr. Beløpet er usikkert og må forventes justert.

I tillegg er det foreløpig ikke avklart i hvilken størrelsesorden tidligere forhold inngikk som tjenesteyting for Søgne- og Songdalen fellesråd. Kompensasjon for dette er foreløpig også uavklart. Anslag og kompensasjon for engangsforhold som følge av sammenslåingen er foreløpig ikke beregnet fra kommunens side. Dette er derfor ikke medtatt i handlingsprogrammet.

Overføringsutgifter

I hovedsak gjelder dette overføring av tilskudd til menighetene. Overføring av trosopplæringstilskudd inngår i overføringsutgifter, men er ikke inkludert i nedenstående tabell. For oversikt over trosopplæringstilskudd vises til avsnitt vedrørende refusjon fra staten.

Det legges opp til en ordning hvor fellesrådet gir et tilskudd til den enkelte menighet til dekning av noen utgifter. Tilskuddet inngår i overføringsutgifter og skal dekke fellesrådets del av kontorhold, menighetsråd og noen utgifter (se nedenfor):

- kontorhold
- menighetsråd
- lypærer
- alterlys
- nattverds utgifter
- kommunale avgifter
- pianostemming
- utrykningskostnader ifm alarmer.

Når det gjelder møtegodtgjøring til medlemmer av menighetsråd og fellesråd har Søgne og gamle Kristiansand en tradisjon for at medlemmene ikke mottar møtegodtgjøring. Leder av menighetsråd og leder og nestleder av fellesråd har mottatt en mindre kompensasjon. Songdalen har hatt en ordning med møtegodtgjøring også til rådsmedlemmene. Fra 2020 er det i foreliggende budsjettforslag lagt til grunn at fellesrådet betaler en mindre godtgjøring til leder av menighetsrådene samt til leder og nestleder av fellesrådet. Beløpet inngår ikke i overføringer men belastes fellesrådets regnskap. Ut over dette er det ikke lagt inn møtegodtgjøring til medlemmer av menighetsråd eller fellesråd. Merk at det enkelte menighetsråd selv kan beslutte godtgjøring til rådsmedlemmer innenfor menighetens egne budsjett.

Gamle Kristiansand har hatt en ordning med overføring til menighetsråd tidligere. Det legges opp til noe endring i prinsipper for tilskudd fra 2020, og for at menighetene i gamle Kristiansand skal kunne se endringene fra 2019 til 2020, er tilskudd til menighetene i gamle Kristiansand vist i tabellen nedenfor. I gammel ordning fikk menighetene eget tilskudd til kurs. Menighetene hadde også anledning til å benytte noe vedlikeholdsmidler i fellesrådets

budsjett uten godkjenning. Konfirmanttilskuddet var variabelt med kr 250,- per konfirmant. Summen av de faste tilskuddene vises i kolonnen til høyre.

Tall fra 2019	Tilskudd	Tilskudd kurs	Lokalt vedlikehold står i fr regnskapet	Konfirmasjon 250 per konf.	Sum
Flekkerøy	52 500	7 150	20 000		79 650
Voie	57 400	7 150	15 000		79 550
Vågsbygd	64 800	11 770	25 000		101 570
Grim	54 300	9 460	20 000		83 760
Torridal	50 400	7 150	15 000		72 550
Oddernes	87 800	9 460	25 000		122 260
Lund	66 600	7 150	30 000		103 750
Randesund	64 200	14 080	30 000		108 280
Tveit	40 800	7 150	15 000		62 950
Domkirka*	61 300	11 770			73 070
Domkirka internasjonal menighet	736 000				736 000
Hånes	46 600	9 460	15 000		71 060
Justvik**	2 942	7 150	15 000		25 092
Hellemyr	40 400	7 150	15 000		62 550
Greipstad					0
Finsland					0
Søgne					0
Sum	1 426 042	116 050	463 000		2 005 092

*Domkirken har egne midler til indre vedlikehold. Midlene inkluderer deler av kirketjenestillingen.

**Justvik - tilskudd er kun pianostemming.

Ny ordning fra 2020 innebærer blant annet at tilskuddet består av en fast del som er like stor for alle menigheter. I tillegg kommer en variabel del som gir kr 10 000,- ekstra for mellomstore menigheter og kr 20 000,- ekstra for store menigheter. Noen av menighetene har to kirker, og det er lagt inn et ekstratillegg for disse på kr 25 000,-. Videre overføres et mindre beløp på kr 10 000,- per kirke per menighet til småinnkjøp knyttet til vedlikehold. Domkirken har egne vedlikeholdsmidler og mottar derfor ikke dette. Domkirken får i tillegg et eget tilskudd til Internasjonalt fellesskap på kr 736 000,-.

Konfirmanttilskudd på kr 250,- per konfirmant er ikke inkludert i tilskuddet og kommer i tillegg. Det samme gjelder bidrag til deltakelse på stiftsdagene.

I tillegg til overføringene får den enkelte menighet beholde leieinntektene ved utleie av kirken til konserter og andre arrangementer.

For at menighetene i Søgne og Songdalen skal få noe tid til tilpasning til nytt system, er det lagt opp til en overgangsordning for disse med kr 40 000,- i ekstratilskudd til Greipstad/Finsland og kr 60 000,- til Søgne. Beløpet kommer i tillegg til nedenstående tabell. Ordningen gjelder kun for 2020 og er tatt bort fra 2021.

Tilskudd	Fast del	Variabel del	2 kirker tillegg	Sum	Vedlikehold	Sum
	45 000	10 000/20 000	25 000		10 000	
Flekkerøy	45 000	0	0	45 000	10 000	55 000
Voie	45 000	10 000	0	55 000	10 000	65 000
Vågsbygd	45 000	20 000	0	65 000	10 000	75 000
Grim	45 000	10 000	0	55 000	10 000	65 000
Torridal	45 000	0	0	45 000	10 000	55 000
Oddernes, 2 kirker (Justvik)	45 000	20 000	25 000	90 000	20 000	110 000
Lund	45 000	10 000	0	55 000	10 000	65 000
Randesund, 2 kirker	45 000	20 000	25 000	90 000	20 000	110 000
Tveit	45 000	0	0	45 000	10 000	55 000
Domkirka*	45 000	20 000		65 000		65 000
Domkirka internasjonal menighet	736 000			736 000		736 000
Hånes	45 000	0	0	45 000	10 000	55 000
Hellemyr	45 000	0	0	45 000	10 000	55 000
Greipstad og Finsland, 2 kirker	45 000	10 000	25 000	80 000	20 000	100 000
Søgne, 2 kirker	45 000	20 000	25 000	90 000	20 000	110 000
Sum	1 366 000	140 000	100 000	1 606 000	170 000	1 776 000

*Domkirken har egne midler til indre vedlikehold. Midlene inkluderer deler av kirketjenestillingen og er spesifisert i tabell for vedlikehold.

3.2.3 Engangskostnader

Sammenslåingen medfører bl.a. behov for omlegging av økonomisystemer, lønnsystem, IKT mv. Disse endringene vil medføre noe engangskostnader for å få felles plattform og systemer for det nye fellesrådet. Tjenesteytingsavtalen med kommunen innebærer at denne vil være leverandør av disse systemene, og implementeringskostnadene må beregnes av kommunen. Foreløpig foreligger ikke tall for dette, og kostnaden er derfor ikke innarbeidet. Nevnte tjenester skal organiseres som tjenesteyting, og det legges foreløpig til grunn at engangskostnader som overstiger tidligere mottatt beløp til sammenslåingsprosessen, kompenseres av kommunen.

3.2.4 Finans

En betydelig del av renteinntektene kan henføres gravfondene. Merk at renteinntektene er nedjustert noe som følge av at investeringsporteføljen og derved tilgjengelig likviditet reduseres.

Renteutgifter gjelder lån Vågsbygd kirke og gravfondene. I tillegg er egenkapitalinnskudd KLP for Søgne og Songdalen lagt her midlertidig. Lån Vågsbygd kirke er planlagt nedbetalt i 2021 og da bortfaller noe renteutgifter.

3.2.5 Fond

Størrelsen på disposisjonsfond for det nye fellesrådet er foreløpig uavklart og vil først foreligge etter avleggelse av regnskapene for 2019. Ved utgangen av 2018 hadde Songdalen fellesråd kr 438 932,- på disposisjonsfond. Foreløpige signaler indikerer planlagt bruk på om lag kr 150 000,- av fondet i løpet av 2019. Søgne hadde kr 1 376 654,- på disposisjonsfond,

men fordeling av fond i Søgne mellom menighet og fellesråd er ikke vedtatt ennå. Kristiansand hadde kr 7 440 386,-. Planlagt bruk av disposisjonsfond kommer til fradrag. Denne økonomiplanen er gjort opp med bruk av kr 4 736 000,- fra disposisjonsfond og kr 3 700 000,- fra utjevningsfond.

Fra 2020 has en ny organisasjon med endrede rammebetingelser og ulike systemer og historikk som skal settes sammen. Foreløpige beregninger basert på tilgjengelig informasjon viser en driftsmessig utfordring på i størrelsesorden 1,2 mill. kr årlig. Merk at sammenslåingen har medført at det er betydelig høyere usikkerhet i budsjetteringen enn i et vanlig driftsår. Mange forhold er p.t. uavklarte og en må påregne å arbeide med dette også til neste år. 2020 må derfor anses som et konsolideringsår hvor mange forhold gradvis vil falle på plass. I 2020 er det lagt opp til å finansiere ubalansen ved bruk av disposisjonsfond. Det er et langsiktig mål at det nye fellesrådet har en drift som går i balanse, og det vil bli arbeidet videre med dette.

3.3 Hovedoversikt investering

Tabellen viser årlig finansieringsbehov og finansiering. Samlet beløp er brutto.

Investeringer				
Utgifter	B-2020	B-2021	B-2022	B-2023
Investeringer i anleggsmidler	19 175 000	7 635 000		
Ekstraordinært avdrag lån	90 000			
Andeler KKP	800 000	800 000	800 000	800 000
Avsetninger til fond	2 435 000	1 065 000	2 700 000	2 700 000
Dekning av tidligere års merforbruk				
Årets finansieringsbehov	22 500 000	9 500 000	3 500 000	3 500 000
Finansiering				
	B-2020	B-2021	B-2022	B-2023
Bruk av lån				
Refusjoner	3 000 000	1 000 000		
Tilskudd til investeringer	19 500 000	8 500 000	3 500 000	3 500 000
Sum ekstern finansiering	22 500 000	9 500 000	3 500 000	3 500 000
Overført fra driftsregnskapet				
Bruk av avsetninger				
Sum finansiering	22 500 000	9 500 000	3 500 000	3 500 000

3.3.1 Større investeringer 2018-2021

Tabellen gir oversikt over større investeringer, brutto investeringsbeløp og finansiering.

Prosjekt	Sum brutto	B-2020	B-2021	B-2022	B-2023
Pensjonskassen		800 000	800 000	800 000	800 000
Vågsbygd orgel	7 500 000				
Kommunal del		3 000 000			
Fellesrådets del		175 000	635 000		
Menighetens del*		1 000 000			
Mva komp		1 000 000			
Flekkerøy kirkegård	21 000 000				
Kommunal del		12 000 000	6 000 000		
Mva komp		2 000 000	1 000 000		
Rammeavsetning*					
Kommunal del		2 525 000	1 065 000	2 700 000	2 700 000
Mva komp					
Sum		22 500 000	9 500 000	3 500 000	3 500 000

*Rammeavsetningen er redusert for fellesrådets andel orgel Vågsbygd

Pensjonskassen, økt egenkapitalinnskudd

Søgne og Songdalen har hatt pensjonsløsning i Kommunal Landspensjonskasse (KLP). Gamle Kristiansand har hatt pensjonsavtale med Kristiansand Kommunale Pensjonskasse (KKP). Det nye fellesrådet har valgt KKP som pensjonskasse for alle ansatte fra 2020 under forutsetning av at dette inngår i tjenesteytingsavtalen.

Kristiansand kommune har årlig tilsagt ny egenkapital til Kristiansand kommunale pensjonskasse. Egenkapitaltilførselen var forårsaket av nødvendig oppjustering av pensjonskassens kapitaldekning, da denne over flere år ikke har holdt tritt med en betydelig vekst i forvaltningskapitalen. Vedtektene tilsier at ansvaret for egenkapitalinnskudd fordeles forholdsmessig mellom medlemsforetak i forhold til respektives andel av samlede premiereserver. Kommunens praksis har vært at for høye tilskudd i forhold til premie trekkes inn og for lave tilskudd kompenseres.

Fra 2020 gir et foreløpig anslag over egenkapitaltilskudd som følge av overføring av ansatte i Søgne og Songdalen til KKP, en beregnet merkostnad på kr 600 000,-. Dette kommer i tillegg til årlig beløp på kr 200 000,-. Samlet estimat kr 800 000,-. Beløpet er usikkert og endelig beløp kan først foreligge vår/sommer 2020.

Vågsbygd orgel

Bystyrets behandling av handlingsprogram 2017-2020 medførte avsetning av 3,0 mill. kr til nytt pipeorgel i Vågsbygd kirke i 2020. I tillegg til dette kommer fellestrådetts avsetning på 2,0 mill. kr. Menigheten har vedtatt å bidra med 1,5 mill. kr. Samlet finansiering utgjør 6,5 mill. kr netto. Det er inngått avtale med Verchueren Orgelbau i Nederland om bygging av orgelet. Grunnet høy eurokurs kan det bli behov for å øke rammen. Dette er foreløpig ikke lagt inn, og en vil komme tilbake til dette på et senere tidspunkt.

Flekkerøy kirkegård

Antall ledige graver på Flekkerøy kirkegård er relativt lavt, og det er behov for snarlig utvidelse av kirkegården. Kommunen har lagt inn midler til utvidelsen i 2020 og 2021.

Rammeavsetning – planlagte prosjekter, jf også vedlegg

I 2017 ble 1,0 mill. kr forskuttert til finansiering av nye kontorer ved Vågsbygd kirke. Beløpet fratrekkes rammen i 2021. Kommunen har foreløpig ikke styrket rammen som følge av at Søgne og Songdalen også inngår i nytt fellestråd. Beløpet har ikke vært prisjustert siden 2016.

Følgende prosjekter er planlagt innen rammeavsetningen i perioden 2020–2023:

- Styrking investeringsfond.
Investeringsfondet er svært lavt og ønskes styrket. I tillegg var det ønskelig at ingen av de tidligere fellestrådene ensidig foretok prioriteringer av investeringsmidler i 2019, ut over det som var helt nødvendig. Dette for å gi nytt fellestråd mulighet til å vurdere prioriteringene helhetlig. Det meste av rammeavsetningen er derfor foreslått avsatt investeringsfond.
- Vågsbygd kirke, ekstraordinært avdrag
Opprinnelig lån var på 3 703 000 kr. Planlagt nedbetaling i 2020 utgjør 0,09 mill. kr. Foreslått nedbetaling i 2019 utgjør 1,645 mill. kr. Dersom dette følges vil lånet være nedbetalt ved utgangen av 2020.

3.3.2 Investeringstilskudd fra kommunen 2020-2023

Tallene i investeringsprogrammet er oppgitt i løpende priser eksklusive mva. Tall i 1 000 kr. Tabellen viser rådmannens netto investeringstilskudd til kirkelig fellestråd.

	2020	2021	2022	2023
Tall i 1 000 kr	Sum	Sum	Sum	Sum
Pensjonskassen, økt egenkapitalinnskudd	800	800	800	800
Vågsbygd orgel	3 000			
Reduksjon bevilgning grunnet økning i 2016 og 2017		-1000		
Flekkerøy kirkegård - utvidelse	12 000	6 000		
Rammeavsetning til investering	2 700	2 700	2 700	2 700
Rådmannens netto investeringsramme	18 500	8 500	3 500	3 500

4. Betalingssetser

4.1 Betalingssetser utleie av kirker til kirkelige handlinger

Vielser i regi av annet trossamfunn Vielser for personer som ikke er medlemmer av Dnk	Begravelse i kirkene av personer som ikke er medlem av Dnk Begravelse i kirkene i regi av annet trossamfunn
Sats 2020: Kr 5 100,- Sats 2021: Kr 5 200,- Dekker kirketjener samt lokaler Ønskes organist kommer dette i tillegg	Sats 2020: Kr 3 500,- Sats 2021: Kr 3 600,- Dekker lokaler, kirketjener og organist Gjelder ikke Oddernes- og Kristiansand kapell

4.2 Betalingssetser utleie av kirker til konserter/andre arrangementer

Veiledende satser for 2020 fastsettes til:

Kategori		Gruppe 1	Gruppe 2
I	Amatører Idealistiske organisasjoner Kristne organisasjoner Andre kristne kirkesamfunn	Ved billett/ofring: 10 % av bruttoinntekt, minimumssats kr 2 000,- Uten billett/ofring: Minimumssats kr 2 000,-	Ved billett/ofring: 10 % av bruttoinntekt, minimumssats kr 2 900,- Uten billett/ofring: Minimumssats kr 3 000,-
II	Offentlige institusjoner Profesjonelle	Ved billett/ofring: 20 % av bruttoinntekt Minimumssats kr 3 500,- Leie orgel: Kr 1 500,- Leie orgelpositiv: Kr 1 500,- Leie flygel: Kr 1 500,-	Ved billett/ofring: 20 % av bruttoinntekt Minimumssats kr 6 500,- Leie orgel: Kr 2 500,- Leie orgelpositiv: Kr 1 500,- Leie flygel: Kr 1 500,-

Gruppe 1: Flekkerøy, Voie, Torridal, Randesund, Hånes, Tveit, Justvik, Hellemyr, Greipstad og Finstrand.
Gruppe 2: Vågsbygd, Grim, Oddernes, Lund, Søm, Domkirken, Søgne hoved og Søgne gamle.

Inntekter fra utleie av kirker til konserter eller andre arrangementer føres i menighetens regnskap. Leietaker dekker i tillegg eventuelle lønnskostnader til kirketjener/organist samt eventuelle andre ekstrakostnader.

4.3 Betalingssetser utleie av kapeller til spesielle formål

Enkelte begravelsesbyråer har fått lov til å bruke gravkapellene til musikk/kultur arrangement for sørgende på allmenne merkedager som eksempelvis allehelgensdag.

Vedtatte retningslinjer for utleie av kapell:

- Kapellene kan kun leies ut til tiltak som er i samsvar med og tilpasset formålet kapellet er innviet til.
- Kirkevergen får fullmakt til å vurdere dette etter søknad.
- Leie kapell kr 2 400,- per gang. Dette gjelder kun lokaleie og omfatter ikke betjening fra ansatte i fellesrådet.
- Det er en forutsetning for utleie at leietaker dokumenterer kurs i brannvernledelse.

4.4 Betalingssetter kirkegårdsdrift

Betalingssetterne foreslår økt med om lag 2,5 % med unntak av setter for stell av grav. For stell er setterne uendret fra året før. Beløpene er avrundet.

	2019	2020
Nyettering av grav for stell (engangsbeløp, inkl. mva)	810	810
Stell av grav*		
Festeavgift 10 år	5 000	5 700
Ventemusikk/preludering	530	540
Urneforsendelse (inklusive mva)	960	980
Utenbys bisetter/begravelse/urnebegravelse	5 800	5 900
Utenbys teknisk kremasjon	7 360	7 550
Utenbys kistenedsetter	4 470	4 580
Utenbys urnenedsetter	1 530	1 570
Begravelse for ikke medlemmer av Dnk	3 260	3 500
Navnet minnelund, innenbys	4 310	4 420
Navnet minnelund, utenbys	5 830	5 970
Navnet minnelund, forlengelse 10 år	2 050	2 100

*Pris for stell av graver vil variere avhengig av størrelse og hva som avtales mht beplantning og vedlikehold.

Søgne-, Songdalen- og Kristiansand kirkelige fellesråd har hatt noe ulike nivå på setter samt noe forskjeller mht hva som inngår i de ulike ordningene. For det nye fellesrådet er det ønskelig å ha lik ordning for hele fellesrådet, og det er derfor lagt til grunn enhetlige setter.

Fellessrådets har navnet minnelund på Voie, Oddernes og Torridal kirkegård. Minneplatene administreres av fellesrådet slik at en får et enhetlig uttrykk. Pårørende betaler for navneplate, graving, stell og administrasjon. Beløpet betales en gang og innebærer at minneplaten kan henge i minnelunden i 20 år. Ønskes forlengelse ut over 20 år, tilbys mulighet til forlengelse i 10 år på samme måte som ordinært gravfeste.

5. Tiltak utenfor rammen

Innen den økonomiske ramme som gjaldt ved utarbeidelse av forslag til handlingsprogram, hadde fellesrådet noen utfordringer som det ikke er funnet økonomisk rom for. Samtlige utfordringer er tatt opp med rådmannen. Nedenfor følger de drifts- og investeringstiltak som rådmannen ikke har funnet midler til:

5.1 Forslag til driftstiltak utenfor rammen

Gudstjenesteforordning og organiststillinger

Biskopen har forordnet flere gudstjenester i Flekkerøy, Torridal og Hellemyr menigheter. Disse har hver sin 30 pst organiststilling. Forordningen medfører behov for 50 pst organiststilling i disse menighetene, og det er derfor behov for å øke organiststillingene med 60 pst samlet – eller 0,6 mill. kr.

Vedlikehold

Økte midler til vedlikehold. Beregninger basert på areal samt kommunale fdv-satser gir et merbehov ut fra dagens nivå på 2,1 mill. kr årlig.

Bestillerkompetanse

Fellesrådet har en betydelig bygningsmasse og denne øker som følge av sammenslåingen. Organisasjonen mangler ingeniørkompetanse og det er ønskelig å omgjøre en 60 pst stilling som leder av Songdalen fellesråd til dette. I den forbindelse er det behov for midler til 40 pst stillingsøkning, 0,4 mill. kr.

Domkirken vedlikehold

Vedlikeholdsarbeider på Domkirken har medført tilbakevendende avdekking av sprekkdannelse. Kirken er listeført og krevende å vedlikeholde. Årlig driftsbevilgning til vedlikehold av kirken er liten og bør økes betydelig.

Tveit kirke vedlikehold

Tveit kirke er en middelalderkirke. Fasaden bør utbedres utvendig da utvendig puss må utbedres. Prisanslag 0,6 mill. kr.

Diakonisatsing

Diakoni er kirkens omsorgstjeneste. Diakoni kan innebære samtaler om eksistensielle og/eller andre krevende spørsmål, hjemmebesøk, sorggrupper og hjelp/støtte i ulike livsfaser. Bruk av kirkens diakonale tjenester er kostnadsfri for den enkelte. Gjennom diakonal tjeneste driver kirken forebyggende og oppsøkende arbeid som kan gi mennesker i krise hjelp i en tidlig fase. Etterspørselen etter diakonale tjenester er høy, betydelig høyere enn hva en har mulighet til å innfri i dagens situasjon. I tillegg kommer at samhandlingsreformen oppfordrer til flerfaglighet, og den diakonale innsatsen kan være et viktig bidrag inn i denne strukturen. Kirken har også mange frivillige medarbeidere som medvirker i det diakonale arbeidet. Dette er en uvurderlig ressurs inn mot mennesker som har behov for økt omsorg og støtte. På denne bakgrunn ser en behov for diakoniressurs tilsvarende 0,5 stilling per menighet. I forbindelse med Bystyrets behandling av handlingsprogram for kommunen i perioden 2017-2020, ble det bevilget 1,0 mill. kr til diakoni. Dette gir et gjenstående behov på 2,6 mill. kr.

Gjenstående behov for midler til driftstiltak utenfor rammen

	2020	2021	2022	2023
Organiststillinger	600 000	600 000	600 000	600 000
Vedlikehold	2 100 000	2 100 000	2 100 000	2 100 000
Bestillerkompetanse	400 000	400 000	400 000	400 000
Domkirken vedlikehold				
Tveit kirke vedlikehold	600 000	600 000	600 000	600 000
Diakonisasning	2 600 000	2 600 000	2 600 000	2 600 000
Sum	6 300 000	6 300 000	6 300 000	6 300 000

5.2 Forslag til investeringstiltak utenfor rammen

Frie midler Kristiansand

Årlig pott har ikke vært økt siden 2016 og bør økes til 2,9 mill. kr eksklusive KKP for Kristiansand.

Frie midler Søgne og Songdalen

Sammenslåing med Søgne og Songdalen bør medføre økning av frie investeringsmidler. Hverken investeringsmidler eller driftsmidler til vedlikehold er ført i Søgne- og Songdalen fellesråd sine regnskap. Tall må derfor fremskaffes fra de respektive kommunene.

Utvidelse Randesund kirkegård

Det er behov for å starte arbeidet med prosjektering av utvidelse Randesund kirkegård i 2020. Dersom arbeidet skal kunne påbegynnes må det avsettes 0,5 mill. kr i 2020 til dette.

Utvidelse Søgne hovedkirkegård

Det er behov for å starte arbeidet med prosjektering av utvidelse Søgne kirkegård i 2020. Dersom arbeidet skal kunne påbegynnes må det avsettes 0,5 mill. kr i 2020 til dette.

ENØK tiltak Søgne og Songdalen

Over flere år har fellesrådets bygningsmasse i Kristiansand fått implementert ENØK tiltak for å redusere strømforbruket. Det er ønskelig at byggene i Søgne og Songdalen også inkluderes i dette. Anslag behov for midler utgjør om lag 2,0 mill. kr.

	2020	2021	2022	2023
Frie midler Kristiansand	200 000	200 000	200 000	200 000
Frie midler Søgne, Songdalen*				
Utvidelse Randesund kirkegård prosjektering	500 000			
Utvidelse Søgne hovedkirkegård prosjektering	500 000			
ENØK tiltak Søgne og Songdalen	2 000 000			
Sum	3 200 000	200 000	200 000	200 000

*Det er usikkert hvor stort tallet bør være, må få beløp fra Søgne- og Songdalen kommuner

5.3 utfordringer knyttet til sammenslåing av fellesrådene

Likebehandling

Søgne og Songdalen bør likebehandles med gamle Kristiansand og midler til ungdomsarbeidere bør bevilges for menighetene i Søgne og Songdalen. Anslag behov utgjør 0,6 mill. kr.

Stillinger og lokaler

Kirketjenerstillingen i Greipstad er underdimensjonert med 15 pst, 0,1 mill. kr. Økte kontorlokaler i sentrum samt utbedring av garderobeforhold. Anslag leie av lokaler Kirkens SOS, kr 0,25 mill. kr. Dette vil også bidra til utbedring av kummerlige garderobeforhold.

Engangskostnader

Engangskostnader beregnes av kommunen. Foreløpig har ikke kommunen oversikt over dette. Engangskostnad både for drift og investering må kompenseres.

Pensjonsløsning og tjenesteyting

Pensjonsløsning og tjenesteytingsavtale. Eventuell merkostnad/ekstrabetaling må kompenseres. Foreløpig har et usikkert anslag på 0,6 mill. kr i merkostnad som følge av økt egenkapitaltilskudd KKP. Dette er lagt inn i investeringsbudsjettet. Hvorvidt overgangen fra KLP til KKP vil medføre ytterligere merkostnader i drift/investering, er foreløpig usikkert.

Vedlikehold og investering

Søgne og Songdalen har ikke egne investeringsregnskap/budsjett. Alt er ført i kommunens regnskap inklusive større vedlikeholdsprosjekter og må medtas ved beregning av nivået på vedlikehold og investering for kirkelig fellesråd.

Drift og investering	2020	2021	2022	2023
Likebehandling	600 000	600 000	600 000	600 000
Stillinger og lokaler	350 000	350 000	350 000	350 000
Engangskostnader drift				
Pensjonsløsning				
Vedlikehold				
Sum drift	950 000	950 000	950 000	950 000
Engangskostnader investering				
Pensjonsløsning (økt egenkapital anslag 0,6 mill. kr er lagt inn i investeringsbudsjettet)				
Investering bygg				
Sum investering				

6. Menighetenes behov som ikke er innarbeidet

6.1 Drifts- og investeringsbehov som ikke er innarbeidet

Flekkerøy menighet

Voie menighet

Voie menighetsråd ber fellesrådet om at de kr 100 000,- som er bevilget i 2018 settes på fond og ber i tillegg om kr 100 000,- for å fullføre det planlagte stollageret.

Voie menighetsråd vil også legge inn i handlingsplanen 2020-2023 det som tidligere er meldt inn og som fortsatt er menighetens behov og ikke er realisert:

1. Menighetsrådet i Voie menighet ber fellesrådet prioritere midler til oppussing av toalettene i Voie kirke, kostnadsrammen anslås til å være på cirka kr 500 000,-.
2. Menighetsrådet i Voie menighet ber også fellesrådet/kommunen om å øke ressurser til diakonstillingen fra 50% til 100% i Voie menighet.
3. Høyttaleranlegget i Voie kirke må om kort tid gjøre en nødvendig oppgradering av høyttalerflate (kirkesalen samt «rød og blå» sal) med tilhørende forsterkere, kabling og installasjon. Estimert kostnad på denne investeringen er kr 200 000,- - 250 000,- + mva.
4. Voie menighet har behov for kirketekstiler på alter, lesepult og talerstol. Videre bør vi ha messehagel og stola til prest. Kirketekstilene vil brukes under gudstjenester, i begravelser og andre kirkelige handlinger. Prisestimat kr 150 000,-.
5. Inngangsparti. Dør til hovedinngang er slitt, trekkfull og det er lett å bryte seg inn i kirka. Prisestimat på ny dør og himling kr 150 000,-.

Vågsbygd menighet

Vågsbygd menighetsråd ber om at fellesrådet legger inn kr 525 000,- pluss mva til utbedring av vanninntrenging i veggene under menighetssalen i den vestlige veggen i Vågsbygd kirke. Vi er av den oppfatning at bygget kan ta skade av å bli stående slik over lengre tid og ber derfor om at det blir prioritert i fellesrådets handlingsprogram.

Grim menighet

Grim menighetsråd går inn for følgende prioritering til handlingsprogrammet for kirkelig fellesråd for 2020-2023:

1. Nytt teppe/løper i midtgangen i kirkerommet
2. Belysning av Grim kirke
3. Nye/flere parkeringsplasser på utsiden ved kontorinngangen

Nytt teppe/løper i midtgangen i kirkerommet:

Teppe/løper i kirkerommet begynner å bli veldig slitt, spesielt i kantene. Det er ønskelig å skifte ut denne i løpet av noen år. Pristilbud er på kr 99 000,- eksklusive mva. Tiltaket ønskes inn i handlingsplanen for 2020.

Belysning av Grim kirke

Synliggjøring og opplysning av Grim kirke har i den senere tid vært på sakskartet i Grim menighetsråd, samt engasjerte personer i nærområdet. Lyskasterne på taket er nå demontert i forbindelse med skifte av ny papp på taket av kirken. Kirken er nå mørklagt. Hvis ikke det blir montert ny led belysning når dette arbeidet utføres, så må dette inn i handlingsplanen for 2020.

Nye/flere parkeringsplasser på utsiden ved kontorinngangen

Det er stadig et økende behov for flere parkeringsplasser knyttet til Grim kirke. Ved større samlinger/gudstjenester blir det ofte parkert på plenen ved kontorinngangen. Kirketjener har vært i kontakt med entreprenørfirma Kartevoll. Etter befarings ser vi at det kanskje er mer omfattende arbeid enn antatt.

Muntlig prisoverslag er på kr 150 000,-.

Tiltaket ønskes inn i handlingsplanen for 2020.

Torridal menighet

1. Økt stilling for organist med 20% - fra 30% til 50% stilling fra og med 2019. Lønn inkl. sos. kostnader ca. kr. 150.000 pr. år.
  - a. Økning til 3 gudstjenester pr. mnd. i forhold til 2 som tidligere da stillingsstørrelse for organist ble fastsatt.
  - b. Trosopplæring. Det er behov for at organist kan delta i noen av trosopplæringstiltakene, noe som ikke er mulig med dagens stillingsstørrelse.
  - c. Nåværende stilling – 30% er så lav at den må underordnes organistens hovedstilling. Det er til stor ulempe for menighetsarbeidet.
  - d. Menigheten er veldig godt fornøyd med nåværende organist, og det er derfor sterkt ønskelig å legge til rette for å beholde henne. Økt stilling vil være viktig i denne forbindelse.
  - e. Det er også behov for ledelse av mindre kor/forsangergruppe for berikelse av gudstjenestelivet i menigheten, og for læring av nye salmer.
2. Diakon i deltidsstilling.
  - a. Vi har Straitunet, en stor institusjon i vår region. Det er her behov for diakonale tjenester.
  - b. Behov for diakoni også i forbindelse med barne- og ungdomsarbeid.

Oddernes menighet

Oddernes menighetsråd har følgende saker i prioritert rekkefølge:

1. Fortgang i sak om fornying av elektriske kabler og varmeovner.
2. Utbedring av inngangsparti fra kirkegårdsmuren til kirkedøren.
3. Taksjekk av Oddernes kirke.
4. Lyddempingstiltak i kirkesalen i Justvik kirke.
5. Oppmaling av kirkebenkene og fornyelse av puter i Oddernes kirke.

Lund menighet

Lund menighetsråd har følgende forslag til handlingsprogram for Kristiansand kirkelige fellesråd 2020-2023:

Første prioritet:

- Det er behov for nytt kjøkken i tilknytning til kirken. Det er kjøpt et billig kjøkken for snart 30 år siden, som nå er veldig dårlig. Kostnad cirka kr 120 000,-. Menigheten har selv finansiert et nytt kjøkken i tilknytning til menighetssal.

Nødvendige sikkerhetstiltak:

- Snøfangere på utsatte steder. En del av taket går over rampe og dør som blir brukt til babysang og en rømningsdør. Kr 16 000,-. Det sendes eget skriv om dette.

Universell utforming av kirken:

- Automatisk døråpner og eventuelt andre tiltak. Vi kommer tilbake med pris.

Mindre ting prioritert etter kjøkken:

- Belysning på utsiden av kirken for økt trafikksikkerhet. Pris kr 10 200,-.
- Punkterte glass i kirken og nye menighetssal. Pris kr 33 000,-.

- Himlingen i våpenhus, nye menighetssal og kirketue er stygge og delvis ødelagt etter lekkasjer. Disse stjeler svært mye lys. Pris kr 50 000,-.

Randesund menighet

Vi ønsker å melde følgende behov fra Randesund menighet, Randesund og Søm kirke i prioritert rekkefølge:

1. Kirketårnet og taket generelt i Søm kirke har hatt gjentatte lekkasjer og det er forsøkt utbedret flere ganger av begge kirketjenere og vedlikeholdsteamet. Vi vet ikke helt hva vi skal gjøre for å få det tett. Dette vil innebære befaring mht å finne riktig løsning og også en større prosess for å få tettet, eventuelt legge nytt tak. At taket ikke er tett kan også få konsekvens for isolasjonen i bygget. Om vinteren forsvinner varmen bemerkelsesverdig fort om det skulle skje noe med varmeanlegget, tross at Søm kirke kun er 15 år gammel. Dette merket vi spesielt under installasjonen av nytt varmestyringssystem. Her kan vi ikke anslå pris, men flere entreprenører må inn og vurdere situasjonen på taket og de konsekvenser det har for resten av bygget.
2. Flombelysning i Randesund kirke; 3 av 4 lamper lyser. I området av kirken der flombelysningen mangler, var det forsøkt tent på kirkebygget julen 2015. I januar hadde kirketjener og daglig leder møte med vedlikeholdskoordinator. Her har det vært snakk om eventuelt å erstatte det som er skadet eller gjøre en større forbedring. Elektroexperten vil kontaktes av vedlikeholdskoordinator, ref vedlikeholdssamtale i januar 2019 i Søm kirke.
3. Trappa utenfor Randesund kirke er nå i ferd med å smuldre opp. Trappa bør få varmekabler. Dette av hensyn til HMS, spesielt vinterstid. Kirketjener har 50% og kan ikke dra ut for å måke/strø hver gang til et snefall, utenfor de oppsatte arbeidsoppdragene (begravelse). Den må rives ned og bygges opp igjen.
4. Det ønskes et lydtett samtalerom i Søm kirke i resepsjonsområdet. Samtaler og sjelesorg er en betydelig del av både preste- og diakontjenesten. Det bør legges til rette for at dette kan foregå i et egnet rom. Det er ikke lydtett mellom dagens kontorer og dette oppleves utilstrekkelig. Vår kirketjener (også byggmester) sier det er fullt mulig å sette opp glassvegger der som er lydtett. Det anslås at prosess inklusive materialer vil koste ca kr 100 000,-.
5. Parkeringsplassen bak Søm kirke bør asfalteres. Det er mange huller og når vi har utbedret hullene v/dugnad, er det ikke lenge før de er der igjen. Dessuten kommer det en del sand, skitt og stein inn i lokalene spesielt når barnehagene kommer hit, når ungdommene er her på lørdager og andre dager og når enkelte av trosopplæringsaktivitetene gjennomføres. Dette betyr økt slitasje av huset og merjobb for kirketjener. Antatt kostnad; kr 100 000,- eks mva.
6. Nytt teppe/løper i midtgangen og korsarmene i Randesund kirke. Dette er meget slitent og gammelt. Her har vi fått en ca pris fra Leedal teppeveveri på rundt kr 200 000,-.

Tveit menighet

Vi er ikke fornøyd med situasjonen for kontor- arbeidsforhold i Tveit menighetshus.

Oversikt over kontorplasser som følger:

Sogneprest kontor (bra), kontor til daglig leder (bra), kontor til kantor (bra), kirketjener og trosopplærer deler kontor som også benyttes til spiserom, lager osv (ikke bra) i tillegg har vi toalett, arkiv/saferom.

Vi ønsker og mener at det skal være en kontor/kontorplass til hver ansatt og et spise/oppholdsrom utover det. Det er mulig å få til en vesentlig bedring i kontorforhold ved å

gjøre ombygging av noen arealer, men menighetshuset har ikke økonomi til å foreta disse arbeidene. Vi opplever det som en stor fordel at alle ansatte er i samme lokaler.

Vi vil foreslå følgende:

Det er da behov for større ombygginger, safe/arkivrom må rives, vindu må settes inn, kontor til daglig leder deles i to. På den måten vil vi ha kontorplass til alle ansatte og bedre arbeidsforhold. I tillegg vil de ansatte få tilbake spise/oppholdsrom som i dag er kontor for trosopplærer og kirketjener.

Ut fra dagens økonomi i Tveit Menighetshus så er det ikke midler der til å foreta denne ombyggingen. Det har ikke vært justering av leien fra kommunen til Tveit menighetshus til tross for økt behov for kontorlokaler over lang tid.

Vårt forslag er at kirkevergen foretar ombyggingen over vedlikeholdsbudsjettet eller øker leieinntektene til Tveit Menighetshus til et nivå som gjør det mulig å dekke ombyggingen av kontorene. Et siste alternativ er at kirkevergen forskutterer ombyggingen og at Tveit Menighetshus og kirkevergen finner en god nedbetalingsordning på utgiftene til ombygging.

Vi kunne tenke oss en samtale i løpet av kort tid om det er mulig å finne noen løsninger på kontorforholdene og om økonomiske modeller i tilfelle vi kan finne konstruktive løsninger på problemet.

Domkirkens menighet

Menighetshuset:

- Tilskudd til ombygging og utvidelse av menighetshuset. Kr 1,0 mill. kr.

Domkirken:

- Ny lyssetting i hele kirkerommet i Domkirka. Det hentes inn konsulentuttalelse og tilbud på dette. Prisantydning kr 100 000,-. Spesielt er det behov for ny lyssetting av altertavla som nå er rensset og blitt så fin.
- Nye puter til benkene i kirkerommet. Prisanslag kr 100 000,-.
- Vegg med låsbare dører på begge sider av vindfanget i våpenhuset. Prisanslag kr 40 000,-.
- Lydanlegget i kirka er ikke like godt i hele kirkerommet. Menighetsrådet ønsker en vurdering av eksisterende anlegg og om en bør skifte dette ut.
- Opprettelse av en stilling som koordinator innen kirkemusikk (ca 50%).
- Opprettelse av en stilling som koordinator for menighetsarbeidet som kan avlaste daglig leder og sogneprest (ca 40%).
- Tilskudd til Domkoret, anslag årlig tilskudd kr 60 000,-.

Hånes menighet

Hellemyr menighet

Daglig leder foreslår følgende innspill til neste handlingsprogram for Kristiansand kirkelige fellesråd 2020-2023:

- Behov for ny prekestol til kirkerommet gjenstår
- Menighetsrådet i Hellemyr menighet ber fellesrådet/kommunen om å øke ressurser til diakonstilling fra 30% til 50% i Hellemyr menighet

Menighetsrådet kommer med innspill til handlingsprogram for Kristiansand kirkelige fellesråd 2020-2023 med følgende saker:

- Behov for ny prekestol
- Økte ressurser i diakonstillingen, fra 30% til 50% og at diakonen kun er tilknyttet Hellemyr menighet

Greipstad og Finsland menigheter

På grunn av den omstillingsprosessen som Songdalen er inne i med sammenslåing, vil innspillene nedenfor være basert på de planene som fellesrådet/kirkevergen har for drift/vedlikehold mv ut fra rollefordelingen mellom menighetsråd og fellesråd i Songdalen i dag. Innspillene er ikke behandlet i menighetsrådene, men rådene får dette til informasjon sine møter hhv 5. og 11. juni.

Behov	Estimert kostnad, kr
<u>Stillinger:</u>	
Diakon 50% (med tilskudd fra bdr)	400 000,-
<u>Greipstad kirke:</u>	
Sliping/lakking av kirkegulvet	150 000,-
<u>Finsland kyrkje:</u>	
Utvendig vask (svartsopp, algevekst)	100 000,-
Utskifting av rørover under kirkebenkene, inkl el-anlegg	150 000,-
<u>Begge kirkene:</u>	
Innbruddsalarmer	50 000,-
Styringssystem for lys og oppvarming	300 000,-

Søgne menighet

Drift:

- Økning i kontorleien (dekket 100% av kommunalt tilskudd): Kr 50 000,-

Investering:

- Nytt orgel i Søgne gamle kirke. Her må det startes en prosess så fort ny organist er klar for det. Vi har derfor ikke noe budsjett på dette nå, men det må spilles inn.
- Utvidelse av Søgne hovedkirkegård. I kommuneplanens arealdel 2018-2030 er det foreslått utvidelse av Søgne hovedkirkegård vest for eksisterende kirkegård. Totalt areal er på ca. 3900 m². Arbeidet må starte i kommende 4-års periode. I første omgang må det settes av midler til planlegging og prosjektering.

6.2 Høringsuttalelser

Flekkerøy menighet

Voie menighet

Vågsbygd menighet

Grim menighet

Torridal menighet

Oddernes menighet

Lund menighet

Randesund menighet

Tveit menighet

Domkirkens menighet

Hånes menighet

Hellemyr menighet

Greipstad og Finsland menigheter

Søgne menighet

6.3 Kirkevergens kommentarer

Vedlegg

Rammeavsetning i planperioden – planlagte prosjekter

Rammeavsetning*, beløp eksklusive mva	B-2020	B-2021	B-2022	B-2023
Sum tilgang	2 525 000	1 065 000	2 700 000	2 700 000
Anvendelse				
Oddernes kirkegård, garasjebygg				
Styrking investeringsfond	2 435 000	1 065 000	2 700 000	2 700 000
Vågsbygd kirke, ekstraordinært avdrag	90 000			
Sum anvendelse	2 525 000	1 065 000	2 700 000	2 700 000

*Rammeavsetningen er redusert for fellesrådets andel orgel Vågsbygd

Kirkevergens kontor
Gyldenløvesgate 9
Postboks 417, Lund
4611 Kristiansand
Telefon: 39 19 68 00

Post.kirkelig.fellesraad@kristiansand.kommune.no
www.kristiansand.kirken.no